

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neîncercate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserțiile
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Duker Nachf.
Nuz. Angenfeld & Emmerich Les-
ner. Heinrich Schalek. A. Op-
pelik Nachf. Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger. Ekstein Bernat. Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-közt).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și invoi-
ală. — RECLAME pe pagina
B-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 25.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea. Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 136 — Anul LXXI.

Brașov, Sâmbătă 21 Iunie (4 Iulie)

1908.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie st. v. 1908

se deschide nou abonament pe cuartulul trei
al anului, la care invităm pe toți amicii
și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni
6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporal
de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4
coroane, pe șese luni 2 coroane

Pentru România și străinătate: Pe un
an 8 franci, pe șese luni 4 franci.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Conferența clubului naționalist.

In săptămâna viitoare dieta un-
gurească își va încheia sesiunea de
vară și deputații și magnații se vor
duce acasă sau vor călători pe la
băile dinăuntru și din străinătate cât
timp vor dura vacanțele de vară.

Deoarece datoria deputaților și a
magnaților este de a lucra pentru
binele obștesc al țării și al popoa-
relor ei, ar trebui să se ia la cunoștință
cu părere de rău când ei se duc și
lasă dieta pustie. Dar, cum merg tre-
burile astăzi acolo sus la Budapesta,
puțini vor fi cari vor vedea cu părere
de rău depărtându-se pe la casele și
moșiile lor pe membrii „orszaggyüles“-
ului din Budapesta.

Este un trist semn al timpului
dacă trebuie s'o spunem, că cei mai
mulți vor răsufli la gândul că nu se
mai fabrică câtva timp proiecte de
lege de „înaltă casă“, cari în partea
cea mai mare nu aduc poporului decât
nouă sarcini și nemulțumiri.

Mai aproape ne interesează pe

noi Români ceea ce fac și întreprind
deputații naționaliști din dieta, cari
în majoritate sunt Români. Am pri-
mit primadată — decând nu ne mai
aducem aminte — dela clubul par-
lamentar, zis al partidului naționali-
știlor, un comunicat scris românește
trimis nouă de presidentul clubului
deputaților naționaliști Teodor Mi-
hali, și trimis la timp așa că numai
suntem nevoiți să-l traducem de prin
foile ungurești cum am făcut până
acuma.

Mulțumim d-lui Dr. Mihali de aceasta
ușurare ce ne-o face și am dori din
suflet să fim tot așa de ușurați și liniștiți
în urma celor ce ni le împărtășește. Dacă
totuși nu suntem încă așa de norociți,
aceasta nu vrea să zică că n'am pre-
țui silințele și stăruințele ce le fac
deputații noștri naționaliști pentru a
corespunde cât mai mult după a lor
putință grelei chemări și sarcini, ce
au luat-o asupra-le ca deputați, în
timpurile acestea și mai grele și critice.

Ne spune comunicatul că clubul
deputaților naționaliști și-a ținut ul-
tima conferință înainte de vacanțe
zilele acestea și au constatat că în
sânul clubului domnește cea mai de-
săvârșită armonie. Ne mai spune că
clubul deputaților naționaliști „men-
ține neschimbat programul politic al
partidului și e hotărât a lupta și mai
departe neclintit pentru realizarea lui“.

Aici să ne dea voe d-l Dr. Mi-
hali și soții, să-i întrebăm despre care
anume program vorbesc? Înțeleg oare
sub program declarațiile ce le-au fă-
cut în comun clubul la diferite oca-
ziuni, începând cu proiectul de adresă
al acestui club naționalist? Căci pro-
gramul nostru național român nu poate
fi înțeles aici, fiind vorba de club și
de „partidul naționalist dietal“, în care
se află și Slovacia și Sârbii.

Ne mai spune comunicatul, că
guvernul se află într-o „situație strâm-
torată“, și că acum în ajunul intro-
ducerei votului universal caută aliați
și în rândul popoarelor nemaghiare.
Exprimă convingerea că naționalită-
țile vor respinge ofertele guvernului.
In fine declară comunicatul de o do-
vadă strălucită a acțiunii de până

acuma a deputaților naționaliști, că
cercurile guvernului vreau să incurce
pe oameni cu știri ce le lătesc despre
formarea unui „partid naționalist mo-
derat“.

Noi știm că în aceste știri, care
vor fi ele negreșit tendențioase. nu-i
vorba de formarea unui partid „na-
ționalist moderat“, ci numai de un
„partid moderat român“.

Și se știe că între Români nu
sunt numai naționaliști, ci și așa ziși
Români de pe la „Kolozsvar“ și „Bu-
dapest“, a căror sfinți de căpetenie
sunt cei ce șed azi pe fotoliurile mi-
niștrilor.

Destul că deputații naționaliști
se îndepărtează în armonie și ne bu-
curăm că ne promet, că în luna Au-
gust vor ținea adunări mari populare,
in care vor face dările lor de samă.

Pentru fondul jubilar al »Gazetei«

au mai intrat următoarele ofrande:

Dela Clubul Tinerimei din Bucu-
rești prin comitetul său s'au trimis la
redacțiunea foaiei noastre 200 (două-
sute) lei, parte pentru numere jubi-
lare, ear restul pentru fondul jubilar
al „Gazetei“.

In adresa, prin care ni se anunță
hotărârea comitetului de către admi-
nistratorul clubului G. Sefendake, fost
senator, se zice, că „Clubul Tinerimei“
a dispus prin comitet a se face acea-
stă ofrandă cu ocaziunea jubileului
„Gazetei Transilvaniei“, care pentru
fala tuturor Românilor a avut puterea
să resiste la atâtea vijelii și să rămână
neclintită“.

Dela d-l Dionisie Simon, mare pro-
prietar în Săn-Giorgiul de Câmpie,
am primit pentru numărul jubilar al
„Gazetei“ suma de 20 (douăzeci) co-
roane.

— Doamna vădava preoteasă Su-
sana Nan, nasc. Frateș, din Râșnov,
trimite 2 (două) coroane pentru fon-
dul jubilar.

— Din partea absolvenților anu-
lui 1908 dela gimnaziul român din
Brașov am primit coroane 8 (opt)
pentru fondul jubilar al „Gazetei“.

— Dela d-l căpitan J. Bogdan, in
Köszeg, am primit 2 (două) coroane
pentru fondul jubilar.

— Dela d-l Ioan Pop, preot in Cin-
telnic, 1 (una) coroană la fondul ju-
bilar al „Gazetei“.

Zlatna, 29 Iunie 1908. — Intru
amintirea scumpului meu fiu Justin
Viorel, Crișan, care in frageda sa e-
tate de un an și-a dat blândul său
suflet in mâinile Creatorului, trimit
suma de 5 (cinci) coroane pentru fon-
dul jubilar al „Gazetei“.

Elena Albini.

Dela clubul deputaților naționa-
liști. Primum dela Dl Dr. Teodor Mi-
hali președintele clubului deputaților
naționaliști, spre publicare următorul
comunicat oficios:

Mercuri și-a ținut clubul deputaților na-
ționaliști ultima conferință plenară înainte
de vacanțele de vară. Pe lângă afacerile
curente in legătură cu situația politică
generală, conferența a constatat, că in si-
nul clubului domnește cea mai perfectă
armonie, atât ce privește aprecierea situ-
ației actuale cât și privitor la scopul și
mijloacele luptei politice, căreia s'a dedicat.
Clubul deputaților naționaliști susține ne-
schimbat programul politic al partidului
și a hotărât a lupta neclintit și pe mai
departe pentru realizarea acestuia. Toate
știrile contrare acestui fapt lățite in mod
tendențios de ziarele guvernamentale sunt
lipsite de orice bază.

Guvernul in situația sa strimtorată,
care i-o cauzează necesitatea necondițio-
nată a introducerii votului universal, caută
aliați și in rândurile popoarelor nemaghiare;
conștiința națională și simțul de
solidaritate a acestor popoare însă vor
respinge cu siguranță nizuința aceasta a
guvernului. Nimic nu dovedește mai stră-
lucit importanța și rezultatele acțiunii de
până acum a deputaților naționaliști, decât
nizuința nervoasă a cercurilor guverna-
mentale de a desorienta opinia publică
prin știri tendențioase și neadevărate
despre formarea unui nou partid naționa-
list »moderat“.

Conferența a hotărât deocamdată și
ținerea mai multor adunări mari populare
pentru votul universal și in scopul orga-
nizării partidului. In fine a statorit pro-
gramul dărilor de samă, cari, luând in
conziderare ocupațiunea intenzivă a alegă-
torilor, se vor ținea numai in luna
August.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Iubirea mea.

Iubirea mea, frumoasa mea iubire,
Iubirea mea, tu floarea florilor,
Zadarnic te-am căutat atâtea vreme,
Zadarnic te-am căutat cu-atâtea dor:
Nu te-am putut afla eu nicăire.

Iar azi răsai, — lumină orbitoare
Din fund adânc de noapte 'ntunecată.
Oh, vino! Vino. sufletu-mi te-asteaptă!
Invăluie-l în vraja ta curată,
In cerul tău de raze și splendoare!

I. Costa.

Calul fermecat. *)

Un păstor de cămile, sărac, care
trăia în orașul Damasc, avea doi feciori,
pe unul îl chema Ali, pe celalalt Obrahim.
Când a fost să moară, era foarte îngrijat,
ce se va alege, după moartea lui din bă-
iatul cel mai mic. Pe cât era de iute și
indemnativ Ali cel mai bătrân, pe atât

de încetinel, leneș și visător se arăta O-
brahim încă de mic. De aceea bătrânul
niic nu știa ce va apuca ca să poată trăi.

Dupăce murise tatăl, Ali se duse cu
caravanele prin deserturile nisipoase, pen-
trucă se bucura să vadă țări străine, să
vadă tot felul de lucruri însemnate, cum
a făcut pe vremuri și tatăl său, care po-
vestea de multe ori despre călătoriile făcute
în țări depărtate. Inainte de a părăsi el
însă Damascul, căută pentru fratele său
un loc de fecior, chelner într'o cafenea.
Lui Obrahim îi plăcu slujba asta crezând
că nu va avea lucru greu, toată ocupația
lui era să ducă cafele mușterilor, să le
umplă pipele și să le aprindă.

Cu toate acestea cafeleul îl certa în
toate zilele, pentrucă Obrahim era mare
tântălu și nebagător de samă. Acuși
vărsa cafeaua pe haina unui mușteriu,
acuși da unuia luleaua fără s'o aprindă,
acuși iară, la al treilea, îi arunca în pantof
un cărbune aprins. Mușterii se plângeau
de el, cafeleul se năcăjea și în sfârșit
îi spuse să-și vază de drum.

Obrahim nu-și făcu multă bătae de
cap pentru asta ieși vesel din cafenea,
având credință tare, ca o se dee el și
peste noroc. Zile întregi bălăbănea pe
străzi incoace și încolo, până și-a prăpădit
puținele parale pe cari și le-a fost câștigat

mai înainte. In curând a trebuit să-și caute
iară o condiție de servitor la un neguță-
tor bogat. N'avea alta de lucru, decât să
meargă pe lângă calul stăpânului, când
ieșea călare, sau să aducă luleaua după el.
Lucrurile acestea le îndeplinea așa de bine,
că stăpânul era pe deplin mulțumit.

Intr'una din zile, stăpâna-sa îi dete
o pungă mare de bani și-i zise: »Obrahim,
dute în târgul de cal. Nu departe de
moșea cea mare vei vedea un arab cu
un armăsar alb foarte frumos. Cu el am
încheiat târgul, spune-i voie bună din
partea mea, dă-i punga asta, și adă ar-
măsarul încoace«.

Obrahim plecă la târg, căsăcă gura
acum în dreapta, acum în stanga, mai sta
de vorbă cu neguțătorii de cai, și tândăli
multă vreme, până ajunsese în sfârșit la
moșea cea mare, unde era trimis să caute
pe Arab. Intr'aceea însă își uitase cu totul
că stăpânului are să-i ducă un armăsar
alb, și când zări pe un turc bătrân care
ședea pe treptele moșei, ținând de frâu
un cal negru, bătrân și slab, nu se îndoi
de loc, că doară n'ar fi acesta omul și
calul, de care i-a zis stăpânul său.

»Ei bătrânule«, zise el și își deslega
punga dela cingătoare, așa e că dela d ta
a cumpărat stăpânul meu calul?»

Bătrânul șiret îndată băgând de samă,

că aici poate face bun chilipir, iute se ri-
dică de unde ședea și răspunde zimbind:
»Da! de bună samă. Dta aduci prețul și
vrei să lai calul?»

»Așa este! răspune nepăsător O-
brahim și-i dete punga plină. »Numără și
dta, banii sunt toți, aur ca ghiata«.

Turcul șiret aruncă numai o privire
in pungă, o atârnă la chimir și zise răzând:
»Stăpânul tău este prea cinstit mușteriu...
știu c'a numărat bine. Și el și tu, să aveți
noroc la târg«. Cu acestea își luă ziua
bună și se făcu nevăzut in imbulzeală,
iar Obrahim se sui pe negrul cel slab și
călări fâlos cătră casă. Ajungând la poarta
domnu-său, duse calul in curte, și dă de
știre stăpânului, că a sosit și-a isprăvit
cu ce l'a însărcinat. Neguțătorul se co-
boară iute in curte, să uită in toate păr-
țile și apoi zise cu față prietinoasă:
»ei, dar unde-i armăsarul cel alb?»

»De armăsar alb nu știu nimic«
răspunde cu nepăsare Obrahim. »Omul de
lângă moșee mi-a dat numai pe negrul
ăsta pentru tine«.

»Dar, unde's banii? banii mei«, strigă
neguțătorul spăriat, »unde-i punga cu
mîia de piastri?»

»Ei! stăpâne, mi-ai poruncit să dau
banii omului de lângă moșee, și să-ți aduc
pela el calul« zise Obrahim. »Așa am făcut«.

*) Din „Povești Alesé“.

Revista politică.

După terminarea dezbaterii asupra legii de alcool, *dieta* a trecut la proiectul prezentat tot de ministrul Wekerle, privitor la zidirea caselor de muncitori. Pe cât de însemnat este însă acest proiect pentru relațiile noastre social-economice, pe atât de puțin interes au manifestat domnii deputați întru cercetarea ședinței, în care a ajuns a se dezbate un proiect atât de salutar. În decursul dezbaterii a luat cuvântul și ministrul Wekerle, spunând cauzele cari l'au îndemnat de a prezenta proiectul acesta. Ține să declare că acțiunea cu ridicarea a două sau trei case de muncitori încă nu s'a terminat. Ideea lui este, ca cel puțin în fiecare centru să poată zidi atari locuințe. Suma prenotată crede că va ajunge pentru îndeplinirea zidirilor, deoarece lux din casele aceste nu voiește să facă. Voiește ca muncitorimea să aibă locuințe sănătoase și să fie scutită de mizeria chiriei uriașe, care apasă atât de greu oamenii săraci.

Primindu-se proiectul s'a trecut la dezbaterile proiectului *prelungirii judicaturei curiale*. Dep. A. Vlad, luând cuvântul, a zis, că proiectul acesta a fost făurit de guvern numai pentru ca să poată eși mai ușor din angajamentul luat în chestiunea sufragiului universal. Nu primește din partea sa prelungirea judicaturei curiale pe termen de 12 ani. Procedura actuală este foarte costisitoare așa că numai oameni avuți își pot permite luxul de a petiona. Afară de aceasta e și prea trăgănată procedura de acum. Dacă contrarul voește, poate să trăgăneze cauza și trei ani de zile. Propune ca proiectul să se ia dela ordinea zilei și să se fixeze în Septembrie din nou, odată cu proiectul despre votul universal și secret, estins și asupra femeilor. Proiectul a fost în fine votat.

În ședința de Miercuri s'a început dezbaterile proiectului privitor la *reforma execuției*. La dezbaterile generale a acestui proiect a luat cuvântul și dep. Maniu.

Dr. I. Maniu a zis, că abia a mai fost prezentat camerei vre-un proiect, care să fi satisfăcut așa puțin așteptărilor, ca proiectul acesta despre execuții. Acesta are conform motivării 3 scopuri: 1. Să micșoreze speșele cu execuțiile; 2. să aperse debitorii împotriva nimicii existenței; 3. să împedice vinderea imobilelor cu prețuri bagele.

Scopul dintăiu voiește să-l ajungă prin excluderea intervenției advocaților la pretenziuni sub 100 de coroane. Dar asta nu e destul, căci speșele cele mai multe nu le cauzează intervenția advocaților, ci timbrele și mai ales speșele și taxele mari ale

executorilor. Dovedește cu exemple acest adevăr. Speșele numai așa pot scădea, dacă întreaga procedură execuțională o vom supune unei reforme radicale. Sistemul de apelare încă trebuie simplificat, căci multe petiții încă consumă sume enorme de bani. Un alt mijloc pentru împuținarea speșelor ar fi statificarea executorilor. Asta s'ar putea face foarte ușor. E o chestiune socială importantă aceasta atât din punctul de vedere al executorilor, cât și al publicului. Executorul, neavând salar regulat și pensiune, caută să urce cât mai tare speșele, ca să și procure venituri, iar speșele acestea apasă greu asupra publicului. Ar fi bine dacă la pretenziuni de sub 100 de coroane execuția ar efectui-o antistia comună. Dispozițiunile referitoare la depunerea de vadiu asemenea trebuiesc modificate.

A doua intenție a proiectului, apărarea debitorilor contra molestărilor de prisos, o primește și oratorul. E cu cale, ca debitorul să nu fie nimic pe toată viața. Abuzurilor uzurii trebuie să li-se pună stavilă. Dar să fim precauți, nu cumva mergând prea departe în direcția aceasta să periclităm creditul, și să nu deschidem porți pentru eludarea creditorilor.

O greșală mare vede într'aceea, că dispozițiunile de tranziție nu-s regulate în lege însăși; așa ceva nu se poate rezolvi prin ordinațiuni ministeriale.

În urma defectelor considerabile ale proiectului oamenii săraci vor fi extradați și de-acum înainte pe mâna usurarilor, căci institutele și indivizii precauți numai cu greu vor acorda împrumuturi, iar usurarii vor pretinde interese de câte 100 proc., socotind și risicul. Prin urmare nu primește proiectul.

Ministrul-președinte Wekerle va călători pe la mijlocul lunii curente în Croația să viziteze minele de cărbuni dela Vrđnik, ce le-a cumpărat statul. Wekerle va fi oaspele administratorului patriarhiei sârbești L. Bogdanovici în palatul din Carlovăț. Acestei călătorii a lui Wekerle i-se atribuie mare importanță atât din punctul de vedere al situației politice din Croația, cât și al congresului bisericesc sârbesc. Se crede adevărat că Wekerle va profita de această ocaziune pentru a se pune în contact cu episcopii sârbi și cu notabilitățile Sârbilor din Ungaria și Croația. Alegerea de patriarh deocamdată s'a amânat, deoarece partea covârșitoare a Sârbilor nu locuiește în ținuturile ungare, ci pe teritoriul Croației și Slavoniei. În cercurile guvernamentale la tot cazul se speră, că voiajul acesta al ministrului va clarifica în mod esențial situația incurcată.

Cronici bucareștene.

Duminecă dimineața s'a deschis în Muzeul de artă națională din șoseaua Kiseleff, sub președinția d-lui Spiru Haret, ministrul instrucțiunii publice, expoziția lucrărilor dela toate școlile profesionale din țară.

»Pentru Dumnezeu și marele profet« strigă stăpânul, smulgându-și părul din cap, »ai dat tu atâta amar de bani pentru o mărtoagă ca asta? Haida numai, la judecată, slugă leneșă și blăstămată... pentru prostia ta să te judece la bătaie, până nu-i mai putea răbda! În mânia sa chemă câțiva sclavi, cari îl umflară pe sus până în piața cea mare, unde ține cadiul judecată.

Cadiul ascultă toată întâmplarea și apoi judecă pe Orahim să plătească stăpânului întreaga sumă, ce i-o încredințase; dacă nu va fi în stare să i-o înapoieze, stăpânul său îl poate vinde în târg ca pe un sclav, iar banii, ce-i vei căpăta pentru el, să-i păstreze ca despăgubire.

Orahim a fost dus în casa stăpânului său, carele mănios afară din cale, porunci să-l desbrace de hainele cele bune, îl îmbracă cu niște haine rupte și murdare, îi porunci să iee mărtoaga de căpăstru și să meargă după el. Toate rugămintele sârmanului au fost zădărnice, căci năcazul neguțătosului era așa de mare, cât nici nu-l duse la târgul de sclavi, ci în târgul de vechituri, unde cumpărau numai cei mai ticăloși oameni.

Multă vreme nu s'a îmbiat nime să dea ceva pentru cal și pentru om. Cătră seară să apropie de ei un ștrengar zdrențos și întrebă, cu ce preț să vând? Negu-

Festivitatea s'a început printr'o frumoasă cuvântare a d-nei Mărzescu, inspectoarea învățământului profesional, careia a răspuns d-l Haret, îndemnând la o și mai încordată și rodnică muncă în această ramură a învățământului — și promițând tot sprijinul său. Apoi declară expoziția deschisă.

Două săli din etajul de sus sunt ocupate cu cel mai alege, mai variate și mai frumoase lucruri de mână, cari au fost adunate din toată țara și orânduite frumos în timpul foarte scurt de două luni. Chiar într'area e bogat împodobită cu cele mai alege și mai rari modele de țesături, broderii, dantele, iar în săli, în dulapuri de sticlă costume femeiești întregi, naționale și moderne, apoi pe mesele din mijloc șervețete, batiste, prosoape etc. în cari arta se întrece cu migăleala.

Pentru încurajarea industriei casnice, naționale, și pentru dezvoltarea spiritului și dragostei de muncă în sufletul viitoarelor gospodine, ministerul instrucțiunii săvârșește o frumoasă faptă controlând și punând în lumină la fiecare sfârșit de an, prin astfel de expoziții, aceia ce s'a făcut frumos și folositor în școlile profesionale din țară. Aceste expoziții apoi contribuie la ridicarea și prețuirea tot mai mult a industriei casnice românești, de publicul, care, cu asemenea prilej, vede roadele.

În acest chip școlile profesionale pentru fete ca și cele de meserii și agricultură pentru băieți (și una și celelalte opere ale d-lui Haret) vor fi mai mult prețuite și cercetate și vor avea — și vor trebui să aibă — în învățământul din țară cel puțin aceeași însemnatate, ca și celelalte școli speciale sau secundare.

Pe lângă expoziția școlilor profesionale publice a avut apoi prilejul să cerceteze toată bogăția de artă națională, care s'a putut aduna până acum în muzeul de la șosea.

De remarcat e casa lui Mogoș din Gorj, întreagă, cu odăile și tinda ei, construită din lemn frumos sculptat; apoi o poartă mare cu o sculptură și bogată și frumoasă cum numai în județul Gorj se găsește. Apoi pe o mare întindere sunt așezate țesăturile și cusăturile cele mai bogate, cele mai rare și caracteristice reprezentând cusăturile din toate județele țării și din țările locuite de Români. Parte mare din aceste cusături și țesături s'au putut vedea de altfel și la expoziția jubilară din 1906.

...Apoi colecția așa de bogată și de neîntrecută a ouălor încondeate teface să te oprești în loc și să-ți fugă gândul prin toate regiunile și colțurile pământului locuit de Români, unde gustul fin și ales al Româncei a dat încondeerea ouălor nuanțe așa de multe și de variate, încât ținuturile cele mai apropiate se deosebesc unul de altul.

În tot muzeul mai sunt: un șir nesfârșit de oale de tot felul, ulcele, sfeșnice, ulcioare, străchini, farfurii — toate lucrate cu gust.

Acest muzeu, care de altfel nu e de multă vreme deschis, se îmbogățește în fie-care zi.

Tot Duminecă a avut loc sărbătoarea

rea încheerii anului școlar din toate școlile din țară.

Din acest an examenele de clasă sunt suspendate. Profesorul, care de altfel are într'un an puțința de a-și cunoaște elevii, promovează sau lasă repetenți și corigenți, după răspunsurile pe cari le-au dat elevii în cursul anului.

Premianții nu se mai hotărăsc de profesor, ci, după noua măsură a domnului Haret, ei sunt aleși prin votul clasei — și e ceva în adevăr educativ pentru școlari în această dispoziție.

După noua măsură, dar, sfârșitul de an s'a sărbătorit la fie-care școală prin cuvântări ocazionale, prin conferențe din partea directorilor și prin producții teatrale, muzicale și gimnastice din partea elevilor.

Atât de dimineață cât și după prânz d-l Haret, ministrul instrucțiunii publice, inspectorii învățământului și funcționarii superiori din minister au azistat la sărbătoarea încheerii anului școlar la cele mai multe din școlile secundare din București.

Cu încheerea cursurilor, la toate școlile din țară, cu finea examenelor la universitate și a puținelor examene, cari se mai fac în cursul secundar și primar cu începutul vacanței pentru justiție — și pentru politică, în parte, — Bucureștii reintră în viața lor de vară, pe jumătate moartă.

De Sâmbătă încep să circule — săptămânal sau și mai des, dacă e sărbătoare, — trenurile de plăcere, cu prețul pe jumătate, cari dau puțința și celor cu venituri modeste să se bucure măcar pentru 24 de ceasuri de aerul curat dela Sinaia, Bușteni, Câmpulung, Curtea de-Argeș, Târgoviște, Pucioasa sau de priveliștea încântătoare a mării, la Constanța.

Numai săteanul va munci de acum și mai din greu în arșiță, va zdrobi pământul mai cu zor cu sapa și va ridica în praful nopții pe mașină și paiele pe jireadă.

Numai de ar fi iernile lui ierni de îndestulare.

M.

Iarși pădurile noastre de pe Țara Oltului ș. a.

— Fine. —

Stegarul pedunculat este copacul nostru de căpetenie la câmpie și la dealuri. El voiește să aibă o climă nu atât de caldă cât temperată, relativ cu multă umezeală în pământ și în atmosferă. De aci el reușește totdeauna bine la poalele dealurilor, pe coastele nu prea tari, în lunci și văile largi adăpostite de vânturile reci și uscate. El poate să supoarte și inundațiuni trecătoare de mai multe zile și chiar săptămâni întregi să fie în apa ce se premenește. La munte și pe coastele tari el nu se urcă așa de sus ca gorunul. Pozițiile cele mai bune pentru el sunt cele de sud și sud-vest, ca să aibă lumina directă a soarelui ziua întreagă. Punerea lui cu totul în umbră îi este

»Sârman animal«, zice acesta, »ai căpătat și tu mănăre reă ca și mine«. Puse după aceea mâna și-și netezi pe tovarășul de suferință, se întinse apoi pe paie și dormi până a început să se crepe de ziua. Când se trezi, gândul cel dintâi i-a fost calul. Se sculă și se uită dacă a mâncat ceva din iesle. Ce mirare l'a cuprins însă, când în loc de orz, găsește în iesle o grămadă de gălbiori noi, nouți. Stetea încă și se gândea la comoara ciudată, când, iacă se aud pașii bătrânului... iute ia aurul din iesle și-l ascunde într'un colț întunecos. Calul făcu din cap, ca și când iar fi zis; foarte bine, foarte bine.

Bătrânul iară aduse selavului de mănăcare pâne uscată, și-i porunci să pună pe cal o șea reă și să iasă la piață, acolo să-l închirieze pe ceas, cu cutare sumă, ca cine vrea, să călărească prin oraș, dar totdeauna să alerge pe lângă cal, ca, dacă trece coasul, să ia calul și paralele.

Orahim mergea încet cu calul pe strade cătră piață. Acolo se vindeau multe lucruri bune și era un miros, care-ți făcea gust. Orahim stete în colț și aștepta să vină cineva, să-l închirieze calul. Cu oarecare poftă se uita la bucatele cele bune, cari le vedea înaintea sa, și îi părea rău, că n'a băgat în buzunar un gălbior, ca să se sature odată după pofta inimii. Atunci

li plesni deodată în minte, că banii sunt ai stăpânului său, care a cumpărat calul. Se gândea și iară se gândea, cum ar face ca calul să fie al lui propriu, pentru că el nu era așa prost, să nu înțeleagă, că numai un cal năzdrăvan este în stare să prefacă cu nasul, orzul în aur.

De multă gândire neobicinuită, Orahim nici nu băgă deoseamă, că se făcuse seară, fără ca să se arate un călăreț pentru calul lui. Cum începu să se întunece să întoarse la stăpân și-i zise supărat: »Stăpâne, cu noi, cu amândoi, ai făcut slab negoț. Toată ziua am așteptat în colțul pieții, dar toți râdeau de calul nostru bătrân și slab, n'a vrut nime să călărească pe el.

»Ei ei!« bolborosi bătrânul, necăjit. »Măne, poate va fi mai bine! De altcum amândoi nu sunteți vrednici de pânea și orzul, care vi-l dau!«

Dar, nici a doua zi n'a fost mai bine Orahim, care și acum des de dimineață, găsi iară orzul schimbat în aur; flămânzi cu toate acestea ziua întreagă în colțul pieții, pentru că nime nu-i cerea calul și el nu îndrăznea să-și scoată un gălbior din cei ascunși, ca să-și cumpere de mănăcare. Seara însă, totuși să întoarse voios acasă, pentru că îi venise un gând bun. »Stăpâne, zise el, iar n'am căpătat nimic, dar cel pu-

defavorabilă. Reducerea umezelei din pământ prin regularea râului nu-i prea convine.

Stejarul cere un pământ profund peonabil și bogat, terenurile argiloase și lutcase sunt cele mai bune pentru el. La nisipuri și petrișuri el nu reușește așa de bine — rămâne mult mai mic. Vroaște să aibă însă un pământ bogat dela natură ori îngrășat și dres de câtră alte esențe. De aici îi merge lui foarte bine în amestec cu fagul, care cu frunza-i deasă îi îmbogățește pământul în humus, și-i menține bine și umezeala cu coroana lui cea deasă. Pe pământurile profunde și ravene îi merge lui mai bine și sunt cele mai bune pentru el. Pe pământurile subțiri stâncoase, el nu reușește sau că rămâne scurt în tulpină.

Din cauza coronamentului său slab el este avisat totdeauna la amestecul cu alte esențe, fag, carpen, teiu, brad cari să-i acopere baza, ori în caz de lipsă cu alte soiuri de stejar sesiliflor — gârnița, cer, tufa răioasă. Esențele cu lemnul moale crește însă mai iute de-ât el și trebuie tăiate de 2—3 ori până ce stejarul vine odată la tăiere.

La vârful, muchii și pantele rezezi să fie sădit cu deosebire, gorunul ca mai resistant. La împăduririle nouă ale poienilor, golurilor, în tăierile rare ale făgetului, el trebuie amestecat cu fagul etc. sau cu gorunul ca după 2—3 rânduri de stejar să urmeze a tă specie de copaci, cari să l apere de vânturi și uscăciune.

Stejarul veritabil este totdeauna copric ear nu tufa. El nu suportă nici ruperea repetită a vârfurilor sale, și nici să fie pus ori ținut prea multă vreme în umbră. El nu suportă deci nici tăierea lui prea deasă și nici roaderea vârfului și lăstarilor lui de câtră vite. O mulțime de Dumbrăvi și Măguri, crânguri frumoase seculare dela noi au fost devastate prin pășunatul cu vitele și cea mai mare parte a stejarilor s'a uscat, ori că în locul stejarului pedunculat ros de vite s'au încuibat și sunt azi tufe de mestecen, arși, păducel și alte mărăcineruri fără de nici o valoare comercială, pe care însă nu le ating vitele — sau că poienile cu iarbă să lărgesc și înmulțesc pe an ce trece, iar stejarii din poeni nu sunt buni decât de umbră și de foc, ori cel mult ca semănări de a produce ghindă. Ghindă stejarul produce de regulă din 4 în 4 ani.

țin, îți aduc nădejdea, că-ți vei putea căpăta îndărăt banii, cari i-ai dat pentru mine și pentru cal.

Astăzi am întâlnit o rudenie a tatălui meu, care a avut noroc în călătoriile sale și să întoarcă cu o caravană fără marfă.

La intristat soarta mea și este gata să mă ră-cumpere, pe mine și calul, dacă n'ai cere o sumă mare pentru noi.

Bătrânul ascuța și da voios din cap, apoi zise: o să mai gândesc până mâine.

Cum se făcu ziua Ibrahim adună, iară gălbiorii din iesle, scoase pe cei din colțul grajdului și-i ascunse cu grijă pe toți în chimir. A doua zi, când descuie bătrânul și la întrebarea înoită a lui Ibrahim ceru o sumă cam mărișoară, acesta se prefăcu supărat și zise suspinând: »O! stăpâne, tare mă tem, că rudenia mea n'o să jertfească o sumă așa mare... voui cerca, însă, cu rugămintă, ca să-l înduplec. Din inima lui, sclavul se bucura, pentru că suma cerută nu trecea pe ceea care o avea în pungă. De aceea astăzi nici nu ieși cu calul la piață, ci într'un cartier depărtat al orașului, își închiră un grajd și băgă calul vrajit, în el. După aceea alergă îndărăt la stăpânul său și-i spuse vesel, că rudenia este gata să-i răscumpere libertatea și că i-a și dat prețul pentru cal și

Din Făgăraș.

Făgărașul pentru școala confesională! Biserica română gr. orientală este acum pe deplin asigurată, că nu i se va lua nici odată venitele, ce ar fi trebuit, să le dea la întregirea salariului învățătorului, căci spre acest scop părintele paroh protopresbiter Nicolae Borzea, în îngrijirea sa pentru biserică și școală,—cum o numește adeseori și dânsul »flica bisericea», — la facerea preliminarului incidentaliter, a cerut dela comitetul parochial, ca o casă a bisericei, ce aducea până acum bisericei 400 coroane venit anual, a cerut, că această casă pentru viitor să se declare de casă parochială și folosirea și respectivele venituri acestei case să fie al dânsului, adevă al parochului protopresbiter, căci numai așa va fi asigurată biserică, că acest venit pe viitor, ne mai putându-să lua în buget la venite, nu se va mai putea întrebuința pentru cheltuielile școlai, la salariul învățătorului, etc., și așa în cas de a trece școala la statul nu va putea lua dela biserică acea sumă. (Nu, zău, căci merge în punga popii și nu în a bisericei și nici în a inbuibatului învățător, apoi școala confesională ducă să în plata domnului).

Această cerere cu motive atâtea de precaute și înțelepte, și mai precautul și credul înspăimântatul comitet parochial, iute și de grabă o a primit și astfel soarta școlai confesionale este anticipativă la sigur pecetluită! Dară n'are d'aface nimica, căci cel puțin acum ese tot mai bine... la iveală vestitul renume a lui »Dummer Kerl«. Urmează acum la rând Măritul Consistor.

Făgărașanul.

STIRILE ZILEI.

— 20 Iunie v.

O nouă dramă românească. Înregistrăm cu mare bucurie următoarea știre ce ne sosește din București: Mai deunăzi poetul și artistul dramatic Zaharie Bârsan a cedit dlui Director general al Teatrelor din România o dramă originală a sa. Dl Pompiu Eliad a fost entuziasmat de această lucrare dramatică, în care e zugrăvit cu multă artă un colț din viața noastră ardelenască.

Sâmbăta trecută Dl P. Eliad a conchelat comitetul teatral și Dl Z. Bârsan și-a cedit piesa în fața acestui juriu. Piesa a fost admisă cu unanimitate și toți membrii comitetului au rămas încântați de atmosfera grea și plină de putere, în care se deslășoară aceste dramă de munte. Se zice că directorul teatrului național ar fi hotărât să înceapă viitoarea stagiune teatrală cu această dramă a artistului nostru.

Felicităm din toată inima pe dl Zaharie Bârsan la această rară distincțiune.

Sinod parochial. Pe Duminică a fost convocat sinodul parochial al bisericei Sf. Nicolae. La ordinea zilei este raportul comisiunii sinodale despre activitatea comitetului în anul de gestiune 1907.

Incheierea anului școlar la școlai primare din Brașov. Duminică s'a încheiat în mod solemn anul școlar la școlai noastre primare capitale din Brașov. La serbare a luat parte un public numărös, dând prin aceasta o dovadă viuă despre interesul ce-l poartă față de școlai noa-

pentru el. Zăbind bătrânul puse mâna pe gălbiorii sculptori pofind lui Ibrahim noroc și sănătate.

Abraham nu-și încăpea în piele de bucurie. Alergă iute într'o prăvălie de haine, își cumpără un caftan de mătăasă, pantalonii țesuți cu mătăasă și un turban alb, ca zăpada pentru că de mult își tot doria să aibă și el odată haine frumoase. După aceea se duse la un bărbier, se tunse și se rase și, în figura lui, de altcum frumoasă și dela fire, era așa de voinic și împuitor încât aproape și calul părea că nu-l mai cunoaște; cel puțin, calul clătina din cap și bătu din picioare, când intră în grajd. Poate că negrul voia să-l dea a ntelege, că ar ieși bucurös în aer liber. Lui Ibrahim însă nici prin minte nu-i trecea să călărească pe o gloabă așa slabă, care îi plăcea numai, fiindcă în toată dimineața îi umplea punga cu aur. După câteva zile, a dundu-și o sumă însemnată, își cumpără o pereche de cai de călărit, mari și frumoși, luă un servitor, în chirie o casă frumoasă și cheltuia boereste încât Damascul întreg vorbia numai de străinul tânăr, frumos și bogat.

(Va urma).

stre. Serbarea s'a deschis și s'a încheiat prin trei frumoase și bine alese coruri, executate cu mare precisiune de elevii școlai sub conducerea probată a d-lui dirigent N. Stoicovici. Publicul a răsplătit cu bogate aplause prestațiunile micilor cântăreți și cântărețe și pe conducătorul lor. D-l inv. A. Frateș a rostit un bine alcătuit discurs ocașional despre creșterea în familie, atrăgând prin expunerile sale interesante și prin exemple potrivite luarea aminte a părinților asupra acestei importante chestiuni. Oratorul a fost viu felicitat. Părintele Dr. V. Saftu, care a presidat serbarea, a adus elogiul corpurilor didactice pentru progresele realizate, a îndemnat pe elevi și eleve la muncă și dragoste față de școală și a mulțămuit publicului present pentru interesul manifestat față de școlai noastre. De încheiere a urmat premiarea elevilor și elevelor distinse.

Archiducele Leopold Salvator în Sibiu. Sibiuul găzduiește de trei zile între zidurile sale pe archiducele Leopold Salvator, inspectorul suprem al artileriei din Austro-Ungaria, care a venit în Ardeal să inspecteze regimentele de artilerie. Archiducele a luat parte în zilele aceste la exercițiile regimentului de artilerie din Sibiu și la mai multe festivități. Alaltăeri a primit visita I. P. Sale Mitropolitului Mețianu, iar eri a reîntors visita sa I. P. Sale Mitropolitului. Archiducele a petrecut tot timpul mai mult în cercul ofiterimei. Măne Archiducele va sosi la Brașov, pentru a inspecta regimentul de artilerie de aici.

Examenul de menaj în Internat-Orfelinatul reuniunii femeilor române din loc se va ținea Duminică în 22 Iunie v. la 3 ore după amiază în casa proprie Șirul Spitalului Nr. 10. Toate membrele, toți binevoitorii și sprijinitorii acestui institut sunt rugați să asiste la acest examen, care este totodată și festivitatea de încheiere a anului școlar cu împărțirea premiilor. — Lucruri frumoase de mână, precum și țesături diferite vor fi expuse publicului vizitator.

Examenul școlai froebeliene ținut Duminică trecută în sala festivă a gimnasiunului nostru, a atras și de astădată un public numărös doritor să vadă și anul acesta frumoasele progrese realizate de micii copilași români sub îngrijita conducere a d-nei Maria Gr. Popescu. Prestațiunile celor peste 120 copilași au fost întrădevăr demne de admirat și cei presentii și jocurile drăgălașilor copilași. D-na Maria Gr. Popescu, a cărei merite incontestabile le-a relevat la încheierea examenului și părintele Dr. V. Saftu, merită fără îndoială recunoștința părinților români pentru priceperea și tactul, cu care își implinește greaua sarcină a conducerii școlai noastre froebeliene.

D-na și d-l Z. Barsan în Maramureș. Primitim spre publicare următoarea invitație: *Tinerimea română din Maramureș* aranjează o reprezentațiune teatrală cu joc, cu concursul d-nei și d-lui Zaharie Bârsan în 13 Iulie st. n. 1908 în Sighetul Maramureșului »Grădina morii« (Petofi-iget), în favorul bisericei române gr. cat. din Berbești. Contribuiri benevole se primesc cu mulțămită la adresa d-lui Dr. Ilie Mariș adv. Marmarosziget și se vor publica.

Programa: 1) »Furtuna casnică« comedie într'un act. 2) Declamații comice. 3) »Actor pe neștiute«. Prețul de intrare de persoană 2 cor. de familie 5 cor. Inceputul sara la 8 ciasuri. Costumul național e binevăzut.

Ucigașul guvernorului Galției Potoczki, studentul rutean Sycynski, a fost osândit la moarte prin ștreang.

Un necrolog! Un fruntaș român din Feldioara ne roagă a da loc următorului »Necrolog«: Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor, că iubita noastră casină din Feldioară, com. Brașov, a răposat, după lungi și grele suciunări, provăzută cu Sfintele provocări pentru abonament, dându-și plățile restante în știrea Domnului. Și mesele și lampa după trecere, s'a licitat, luând unul din cei 18 membri, un butoiu de bere și atâtea kilograme de gură, ca să-i poată cânta vecinica pomenire, și cel ce vrea să știe mai mult, întrebe! — *George Silvestru Piltea,* membru.

Balozul cu cârma Zeppelin. Din Friederichshafen (Germania) se anunță că balonul Zeppelin s'a înălțat Mercurii dimineața la orele 8 jum. luând direcțiunea spre vest. A sosit la Băle la orele 10 jum. s'a întors câtră Lucerna, unde a sosit la orele 12 jum., a făcut un mare cerc dea-

supra lacului Lucerna, a luat direcțiunea lacului Zug, pe care la trecut la orele 1 trei sferturi, a sosit la Zürich la orele 2 jum., făcând evoluțiuni acolo. După ce a făcut înconjurul înaltului munte din calea sa, la orele 5 p. m. balonul a trecut la Frauenfeld la orele 8 trei sferturi; s'a apropiat de Friederichshafen după ce a mers dealungul lacului Constanța dela Romanshorn, și după ce a atins Bregenz. În ovațiunile entusiaste ale mulțimii, Zeppelin s'a coborât în hala balonului la Friederichshafen.

Primul examen de doctorat la facultatea de drept din București se va începe Luni în 23 Iunie v. la orele 5 după amiază. Juriul examinador se alcătuește din d-nii: C. Nacu, C. Dissescu, I. Tanoviceanu și S. G. Longinescu.

La întrecerea cu velocipede Viena-Berlin a eșit învingător d-l Hans Ludwig din Sossenheim, care a făcut cele 598 de km. în 28 ceasuri, 26 de minute și 18 secunde, întrecând pe Fischer din 1893 aproape cu două ceasuri. S'au întâmplat și multe accidente. Dintre fruntașii întrecerii nu e nici un Austriac.

Petrecere în Nușfalăul-Becleanului. Ni se scrie: Miercuri seara spre ziua de Ispasul românesc a. c. tinerimea română din Nușfalăul Becleanului a dat o petrecere în folosul bisericei române din loc, dela care n'a lipsit nimic din cei cinstiți și românesc. Afară de »Călușeri« ne-au ajutat cu suprasolvirile lor următorii marinimoși binefăcători: Ilie Blaga, preot, Ceciu 2 cor., Zsigmond Ferencz, cand. post. de gendarmi din loc 1 cor., Sipoș și Anton gend. în loc, 80 fl., Moldovan Iacob Irinii; familia Pop George, fiecare câte 80 fl., Ileana Babolei 30 fl., Alexa Zagrean 20 fl. și Costin Chiția, toți din loc 10 fl. Suma venitelor 47 cor. 20 fl., a speselor 24 cor. 12 fl. Pe sama bisericei s'a dat curatorei bisericesc Petru Arpastean ca venit curat 23 cor. 8 fleri. În Duminică înainte de Ispas, Vasile Arpastean din Feleac a donat bisericei noastre un rând de odăjdii bisericești în preț de 174 coroane. Lui Vasile Arpastean, »Călușerilor« noștri (9 inși) din loc și marinimoșilor noștri sprijinitori, le mulțumim și le promitem a ne ruga pentru dânsii. — *Curatoratul bisericesc.*

Dela adunarea generală

a despărț. Brașov al »Asociațiunei«.

(Fine.)

Sedințele comitetului și prelegerile.

Din cronica activității comitetului amintim, că comitetul a ținut în decursul anului 7 sedințe, în cari s'a pus la cale, s'a pregătit ori s'a îndeplinit ceea ce se poate arăta ca rezultatele muncii sale.

a) *Curs de albinărit.*

După cum se anunțase la adunarea generală a despărțământului s'a ținut un curs practic de albinărit, condus de d-l director de școale primare I. Aron. Înaugurarea acestui curs, la care au luat parte 6 învățători din împrejurime, s'a făcut în stupina d-lui I. Aron la 24 Iunie v. în prezența directorului despărțământului nostru și a mai multor membrii din comitet. Cursul a durat 3 zile, în care timp participanții au fost găzduiți gratuit.

b) *Prelegerile populare.*

Pentru prelegerile la sate s'a urmat practica de mai înainte. Comitetul a discutat chestiunea procurării pe sama despărțământului, a diapozitivelor trebuincioase pentru o prelegere igienică, una istorică și una religioasă. Dar a hotărât să-și ceară întâi informațiuni exacte. A cumpărat însă dela Șalan din Iași 23 de diapozitive, cari aparțin deci despărțământului; d-l profesor A. Ciortea a inițiat în manipularea schiopticonului pe membrii din comitet: N. Căldărea, N. Furnică și V. Neguț, iar pentru acoperirea speselor cu ocaziunea prelegerilor populare comitetul a cerut și a primit în anul acesta ajutor de 100 cor. promis de comitetul central. Directorul și membrii comitetului Andrei Bârsan, Ioan Petrovici și Dr. Alex. Bogdan au pregătit comentariul următoarelor prelegeri însoțite de prolecțiuni cu schiopticonul: 1) »Vederi din Muntenia (Oltenia)« 2) »Dunărea și scene din războiul 1877/78« și 3) »Bucureștii și instituțiile lui«.

Iar pentru prelegerile economice a câștigat pe d-l Aurel Nistor preot în Arpăcat și pe d-l Anania Boldor învățător în Codlea.

După pregătirile acestea s'au ținut în următoarele agenturi prelegeri populare:

a) la 25 Noemvrie 1907 la agentura »Pe Tocile« (Braşov) unde d-l A. Bârseanu a vorbit despre »Creşterea copiilor« şi a ţinut comentariul prelegerii prime cu schiopticonul.

b) la 2 Decemvrie în Bod. D-l I. Petrovici a explicat prelegerea a doua cu schiopticonul, iar d-l A. Nistor a vorbit despre »Nutrirea vitelor«.

c) la 9 Decemvrie în Sânpetru. Au vorbit d-l Dr. A. Bogdan despre prelegerea a trei cu schiopticonul şi d-l A. Nistor iarăşi despre »Nutrirea vitelor«.

d) la 16 Decemvrie în Cristian. Prelegerea a patra cu schiopticonul şi d-l A. Boldor despre »Lucrarea raţională a pământului«.

În toate aceste comune au fost ţinute şi luncuri foarte multă, ceea-ce ne face să lăudăm şi la acest loc pe ţăranul român, care vrea să înveţe şi să se ridice.

Celelalte prelegeri cari erau să se ţină în comunele Crisbav, Stupini, Tărlungeni şi Săcele nu s-au putut ţine din felurite cauze, nu însă din vina ori neglijenţa comiteiului.

c) Conferenţele în Braşov.

Partea aceea de muncă a comitetului care ar fi fost să se desfăşure la sate, s'a desfăşurat în oraşul Braşov. Publicul românesc mai cult din acest oraş încă cerea de mult să i-se vorbească şi cetească despre chestiuni, cari l'ar interesa. Şi fiindcă încercările de mai înainte de a ţine conferenţe nu au reuşit să se stabilească pe un şir mai mare de ani, fiindcă după părerea noastră au fost pornite de particulari, reuşita lor depindea astfel de buna înţelegere între aceştia, comitetul despărţământului l a căutat sprijinul de lipsă în organismul »Asociaţiunii« şi a hotărât că ţinerea conferenţelor să se iniţieze de astădată de însuşi comitetul despărţământului. Şi iarăşi pentru a avea siguranţa că se vor ţine nu a apelat şi la alţi intelectuali, ci s'a mărginit a întreba pe membrii săi, dacă s'ar angaja să ţină câte o conferenţă. Jumătate din membrii comitetului au luat »supraşi« câte o conferenţă. Deoarece publicul braşovean a dovedit interesul cel mai mare posibil, aşa încât ar fi bucuros dacă ar putea asculta şi mai multe, cu toate că ne aşteptam să vină la conferenţe şi oamenii de carte de prin satele învecinate, comitetul s'a hotărât să roage şi pe alţi membrii din societatea braşoveană să ţină conferenţe de pildă pe d-nii avocaţi, medici, preoţi, profesori, învăţători, funcţionari, chiar doamne. Şi ori cine ar voi să sprijinească comitetul în direcţia aceasta e primit cu cea mai mare dragoste şi rugat să anunţe doriinţa sa secretarului acestui despărţământ.

Toate conferenţele câte s'au ţinut (cinci) au tractat chestiuni de interes ori în legătură cu viaţa şi poporul nostru, şi împrejurarea aceasta întăreşte dovada, că astfel de conferenţe sunt de lipsă, de însă totodată şi directiva celor viitoare, care va trebui să fie: cunoaşterea istoriei şi culturii româneşti, amândouă şi în dezvoltarea lor şi cunoscerea celor mai importante rezultate ale dezvoltării culturale universale. De aceea au fost reprezentate şi ştiinţele (fizica) deja în seria aceasta de conferenţe. Toate conferinţele s'au ţinut Duminica în sala cea mare a gimnaziului românesc din Braşov, a cărei folosire pentru acest scop s'a îngăduit gratuit din partea On. Eforii şcolare a institutelor de învăţământ românesci din Braşov. S'au ţinut în ordinea următoare:

2 Martie 1908: D-l Andrei Bârseanu, profesor, a vorbit despre »Trecutul Românilor din Braşov«.

9 şi 16 Martie 1908: Dr. Alexandru Bogdan, profesor, despre »Strigoi« de M. Eminescu.

23 Martie 1908: D-l Ioan Petrovici, profesor, despre »Urme din Roma antică«.

4 Mai 1908: D-l Dr. N. Vecerde, directorul filialei »Albina«, despre »Socialismul modern şi naţionalitatea noastră«.

11 Mai 1908: D-l Aurel Ciorte, profesor, despre »Căderea, atracţiunea universală şi formele energiei«.

Conferenţele acestea ar fi fost şi mai frumoase, sala unde s'au ţinut şi mai plină de lume, iar efectul lor mai adânc şi mai dăinuitor, dacă nu ar roade la rădăcinile vieţii Românilor din Braşov ura şi duşmănia tocmai aşa ca în multe sate româneşti. Şi deoarece rostesc acestea în faţa unui sat, nu mă rabdă inima să nu zic, că mai rea decât neghina şi molia, şi mai omorătoare decât ciurma este ura omenească. e lipsa de dragoste pentru aproapele, pentru fratele tău de un neam şi-o lege. Şi dacă n'o vom stărpi noi, ea ne va stărpi şi împărşia.

Premii. Tot spre binele satelor, pen-

tru dezvoltarea legumăritului şi pomăritului, comitetul a dat şi în anul acesta un premiu celui învăţător, care a arătat grădina cea mai bine îngrijită. Premiul acesta de 30 coroane l'a câştigat d-l Daniil Martin, învăţător în Dârstele Braşovului, care cu trudă şi stăruinţă a făcut pe o bucată de pământ rău şi la loc nepotrivit o grădiniţă frumoasă şi bine orânduită, pe care am văzut-o şi examinat-o înainte de a o premia, trei membri din comitet, în frunte cu directorul despărţământului nostru. Şi fiindcă mai ales în timpurile de astăzi trebuie să avem sel mai mare interes de a răspândi cetitul şi scrisul între cei neştiutori de carte, comitetul central a hotărât să anuţeze pentru anul viitor două premii de câte 50 coroane, pentru învăţătorii, cari vor ţine şcoala cu analfabeţii şi vor dovedi, că li-a reuşit să înveţe mai mulţi din ei să cetească şi să scrie.

Cassa. Despre veniturile şi cheltuielile, ce le-a avut comitetul, va raporta cassarul. De prezent despărţământul dispune de suma de coroane 502-75.

Comitetul propune deci Onoratei adunări generale următoarele:

1) Se ia ca bază la discuţie acest raport general.

2) Să exprime mulţămirea Onoratei Eforii şcolare şi băncii »Albina« din Braşov, apoi d-lor Dr. Emil Puşcariu şi Dr. N. Vecerde, pentru sprijinul şi donaţiunile, de cari au împărţit despărţământul nostru.

3) Să hotărască ţinerea de prelegeri populare de către comitetele agenturilor din iniţiativa proprie a lor şi membri esterni.

4) Să hotărască două premii de câte 50 cor., cari se vor decerne la viitoarea adunare generală a despărţământului celor învăţători, cari vor fi învăţat în decursul anului viitor mai mulţi analfabeţi, să scrie şi cetească, cu adausul că nu numai învăţători, ci ori cine.

5) După revidarea socotelilor să dea absolutiviu comitetului pe anul de gestiune 1907-8.

6) Să voteze proiectul de buget pe anul 1908.

7) Să aleagă doi membrii cari să reprezinte despărţământul la adunarea generală a »Asociaţiunii«, care se va ţine la Şimleu în 9 şi 10 August v. 1908.

8) Biblioteca, 38 cărţi, o agentură.

Braşov, 14 (27) Mai 1908.

A Bârseanu, Dr. Alexandru Bogdan,
dir. desp. secretar.

În legătură cu raportul despre adunarea generală ținută în Cristian, primim o întâmpinare mai lungă din partea d-lui director școlar i. p., I. Vătășanu din care publicăm următoarele părți, cari se referă direct la acel raport.

În N-rul 123 pag. 3 din »Gazeta Transilvaniei« a. c., a apărut darea de seamă despre mersul adunării generale ordinare a despărţământului l al Asociaţiunii Transilvaniei pentru cultura poporului român, ținută în 15 Iunie a. c. în comuna Christian. Aceasta dare de seamă, conform modestei mele opinii, corespunde în general stărei faptice a lucrului, cu excepţiune de un singur punct deoarece localitatea școlară gr. or. română din acel loc a fost într'adevăr îndesuită de public românesc, care a urmărit cu mare încordare și cel mai viu interes toate agendele expuse de on. președinte al despărţământului precum și cele două din sfera economică, ținute cu ocaziunea aceasta. Ce nu mă mulțumesc însă este, că s'a omis în darea de seamă punctul referitor la partea financiară. S'a zis numai că, punctul 5 a fost alegerea unei comisii pentru cenzurarea socotelilor prezentate de comitet și a alteia pentru înscrierea de membrii noi.

De aci rezultă, că partea aceasta a raportului a fost manca și deci subscrisul, care încă a contribuit cu două coroane în urma unei atari dări de seamă, simțindu-se oareșicum jignit în baza fundamentală a simțământului moral își are motivul său de nedumerire în ceea ce privește administrarea paralelor, căci în cazul de față realitatea nu corespunde într'u toate cu cele publicate și de aceea vine a semnala acest neajuns; aceasta însă o face numai cu aceea intențiune curată, ca în viitor pentru liniștirea publicului să se lase loc cel puțin două rânduri în »Gaz. Trans.« și pentru partea financiară.

Custoza 1866—1908.

Obicinuita aniversare a strălucitei învingeri dela Custoza a reg. 50 de infanterie s'a serbat și în anul acesta Miercuri în 24 Iunie n. Încă de dimineață se putea ceti de pe mersul și ținuta soldaților dela susnumitul regiment, că sunt cuprinși de un sentiment mai mare, fiecare părea mai mândru de trecutul regimentului său.

Încă de pe la 2 oare p. m. mergea lumea cete-cete la casarma din strada Neagră pentru a lua parte la aniversare. La oarele 4 întreg corpul ofițeresc cu generalul în frunte în sunetul muzicii intrară în curtea casarmei și înaintară spre un draguț pavilion care purta inscripția: »Custoza 1866—1908.«

Intonând musica un marș, se ivi un grup frumos de 18 călușeri în frunte cu brăvul sergent-major d-l V. Ivan, toți îmbrăcați în frumosul nostru costum național. Toți erau uniform îmbrăcați cu tricolar la opinci, la brâu și căciuli. De o frumusețe rară era cămașa d-lui Ivan, care purta și o lență tricoloră. După ce defilară se aranjară și jucară »Călușerul de pe Mureș« din 12 figuri; »Banul Măracin« din 8 figuri și pe »Marșul lui Mhai Viteazul« defilară pentru a se aranja la »Hora Sinaiei« și »Sârba«.

După ce gătără jocul, d-l general îndădă mâna d-lui Ivan mulțămindu-i pentru dexteritatea și precisiunea cu care a jucat susnumitele jocuri și în sunetul »Marșului Sinaiei« și în aplauzele publicului numărös părăsiră călușerii curtea.

Revenind d-l Ivan cu un grup de soldați cântară: »La revedere, Sunl vântor, Haideți frați și aite cântece«.

La cel din urmă punct veniră iarăși călușerii formând un cordon, și grupându-se în jurul lor toți soldații cântăreți cântară »Imnul poporal« pe care îl ascultară toți ofițerii și publicul stând în picicare și cu capetele descoperite.

În sunetul muzicii corpul ofițeresc părăsi curtea și astfel se găta mareașă serbare, pentru a se continua seara la 8 oare în restaurantul »Gambrinus«.

Ca încheiere îmi țin să amintesc, că pentru a încungiura neplăcerile ce le aveau până acum cu căutarea hainelor naționale, d-l sergent-major V. Ivan a stăruit de s'au făcut pe speșele regimentului toate costumele naționale, cari astfel presintă ochilor un aspect frumos fiind toate uniforme.

Nu pot să închei rândurile aceste, fără de a nu adresa d-lui sergent-major Ivan și voinicilor săi călușeri sincere felicitări și mulțămiri pentru plăcutele momente, ce ni-le-au pricinuit.

Un privitor.

In afacerea canalizării orașului Braşov.

Primim spre publicare următoarele:

D-le Redactor!

Am cetit mai zilele trecute în prețuita D-voastră foaie »Gaz. Transil.« regulamentul publicat de On. Magistrat local, privitor la facerea canalizării, ce e în curgere. Ne-a cuprins mare mirare, cetind acolo, că canalizarea se va estinde și la noi în Schei până la Nr. 31—36 pe Tocile, venind din Cetate drept în sus, din strada Orfanilor, prin șirul bisericii, strada și Piața Prundului; pe lângă vale prin strada Căpitanului până la locul arătat de pe Tocile! Ne-am întrebat: unde au rămas celelalte strade din Schei, din partea Ciocracului, Coastei, Pajștelor, etc., apoi Valea Morilor a, b, c, d și e; strada lui Precup, Nălbitor, Podu Crețului până la Mori în sus; Tocilele dela Podul Crețului în jos până la locul cu pricina; unde au rămas Tocilele dela Crucea Căpitanului în jos, apoi Podul lui Grid, Căcova de sus, de jos și de mijloc? S'au doară aceste strade n'ar avea nici o lipsă de curățenie? Apoi dacă da, atunci trebuie să se estindă canalizarea peste tot Scheiul, precum se estinde aceea în celelalte suburbii ale Braşovului, — s'au să se fi mărginit numai asupra orașului intern, ori să fi fost dusă cel mult până în Piața Prundului. Estinderea mai departe până la Nr. 31—36 Pe-Tocile, n'are nici un înțeles, de oarece cea mai mare murdărie vine tocmai de pe stradele unde nu se face canalizare; deci e întrebarea, că locuitorii din acele strade unde-și vor arunca pe viitor murdăriile lor după facerea canalizării; nu tot în văile esistente?! Suntem curioși să știm!

Apoi canalizarea așa pe cum e proiectată a se face, nici nu e realizabilă pentru locuitorii din Schei, din Prund în sus; deoarece casele acestora sunt mai toate niste simple căsuțe de bărne, aco-

porate cu șindili și încărcate de datorii, care case le servesc proprietarilor drept locuințe familiare și nu le aduce nici un venit real. Deci de unde vor avea acești bieți de oameni sutele de coroane, trebuincioase pentru introducerea canalizării în curțile lor, în aceste timpuri grele și amărate! Dacă On. reprezentanța comunală și On. magistrat va purcede tot așa, ca până acum, cu încărcarea proprietarilor săraci din Schei cu fel de fel de taxe, — apoi ne este frică, că în curând vom fi silii noi locuitorii români din Schei să luăm lumea în cap și apoi să vedem cine va mai munci pe la fabricile și în atelierile domnilor celor bogați, dacă vom lipsi noi!

Ne rugăm de on. reprezentanța a orașului și de on. magistrat să reasumeze concluzul său, referitor la întinderea canalizării până la Nr. 31—36 pe Tocile, ci să se oprească în Piața Prundului; ear pentru toate celelalte părți ale Scheiului să se facă rezervoare, în care să se verse toate murdăriile și să fie curățite prin apa din văile existente. La din contră se cheltuesc de geab milioanele de coroane!

Mai mulți locuitori
din stradele cu pricina.

Pentru incendiții din Sind. În urma apelului, publicat în ziarul nostru, ni s'au trimis următoarele contribuiri pentru nenorociti incendiții din comuna Sind: Colectă din comuna Sabadului de câmpie, pentru incendiții din comuna Sind (com. Turda-Arieș). Colectanți: Nicolae German, paroh 2 cor., Florea Ion a V., Togănel Petre, Togănel Adrian, Man Ion, Pogărean Ion, Cismaș Anică, Rusu Samson, Păstor Ion, Pol Dănilă, Togănel Ion V., Togănel Ion, Sonca Ion, câte 1 cor. Pogăcen Ilie, 80 fl., Dicu Florica, 60 fl., Tanțos Roman 60 fl., Șandor Sandu 50 fl., Togan Mihaiu, Pastor Samson, Man Ion, Mănișor Constantin, Moldovan Vasilie, Pavel Vasilie, Dogariu Vasilica, Pastor Petre, Pogăcean Ilisie, Sabadi Ion, Mănișor Samson, câte 40 fl., Mănișor Vasilie 30 fl., Florea Samson 20 fl., Ludovic Fehér 20 fl., Togănel Constantin g. 40 fl., Togan Ion 20 fl., Pop Petre 20 fl. Suma 22 cor. 40 fl. — Săbădul-de-câmpie, la 24 Iunie 1908. Nicolae German, paroh gr. cat.

Producțiuni și Petreceri.

Tinerimea teologică din Sălagiu aranjază la 12 Iulie st. n. 1908 în orașul Jibou, otelul »Wesselény« petrecere cu dans. Venitul e destinat în favorul bisericei gr. cat. din loc. Suprasolviri marinoase și oferte benevole pentru biserică se primesc cu mulțămită și se vor publica.

În numele comitetului aranjator: Ioan Taloș președinte. Traian Trușăș cassar. Ioan Pop controlor. Valer Cipoș maior-dom, Alexandru Achim, Simeon Ancean, Octavian Basti, Mihaiu Boca, Ioan Bran, Ilie Căluș, Leontiu Filip, Corneliu Gavriș, George Groza, Nicolae Iuhas, Ioan Matheiu, Patriciu Trușăș. Ioan Varna, membrii în comitet.

Teologii ungureni invită la petrecerea de vară ce va avea loc la 20 Iulie st. n. 1908 la scălzile »Pavelean« din Slatina Marmăției. Intrarea de persoană 2 cor., de familie (3 membrii) 5 cor. Venitul curat se va da pentru biserica gr. cat. română, din Rona de jos. Damele sunt rugate intru cât se poate să se prezinte în costume naționale. Ofertele generoase se primesc cu mulțămită și se vor publica prin ziare. Invitațiuni de lipsă dă Antanasie Doros teol. abs. Falusaltina (Máram).

Comitetul aranjator: George Mesaros preot president, Aurel Dragoș, Ceciliu Demian vice-president, Mihai Erdöss secretar, Valer Pop casier, Alexandru Ciple controlor, George Anderco, Alexa Ciple, Mihai Doboși, Atanasie Doros, Vasile Erdöss, Emil Fucec, Alexandru Gogia, Ioan Kovats, Andrei Pop, Vasile Pop, Nicolae Papp, Virgil Șurani.

ULTIME ȘTIRI.

Oradea-mare, 3 Iulie. Adunarea comitatensă de ieri s'a ocupat cu raportul inspectorului școlar Ludwig Vasady, care a vizitat școlile profesionale. Inspectorul a comunicat că învățătorii neglijează învățământul limbii maghiare, dând copiilor o educație antimaghiară. După propunerea inspectorului școlar, consiliul a hotărât să deschidă acțiune disciplinară contra mai multor învățători români.

Budapesta, 3 Iulie. Deputatul Vasile Damian a convocat pentru Duminică o adunare în comuna Zarand, în care vor lua parte și alți deputați naționaliști.

Viena, 3 Iulie. Ziarul „Reichspost” anunță că d. Dim. Sturdza, președintele consiliului din România, care va veni la Karlsbad, va avea aici ocaziunea să se întâlnească cu ministrul de externe, baronul Aherenthal, cu care va discuta mai multe chestiuni de actualitate între cari și chestiunea macedoneană. E bine înțeles că cu prilejul acesta se va atinge și chestiunea tratatului de comerț cu Austro-Ungaria. Se crede că, după atâtea lungi ezitări, tratativele pentru încheierea convenției comerciale româno-austro-ungare, vor începe în Octombrie la Viena. Nu e exclusă posibilitatea ca d. Sturdza să facă o vizită și cancelarului Büelow la Norderny.

Berlin, 3 Iulie. Știri sosite din Petersburg anunță, că Marți au avut loc excese sângeroase la Taebriș (Persia). Sunt 80 de morți căzuți de ambele părți. Populațiunea rusă e cuprinsă de mare panică. Seara au pătruns în oraș bande de călăreți înarmați sosiți din provincie. Consulul rus însoțit de câțiva cazaci a vizitat tabăra revoluționarilor rugându-i să înceteze dușmănia.

Madrid, 3 Iulie. În orașul Almacellas, soții Rodriguez au fost denunțați, că și maltratează în chipul cel mai oribil, singura lor fiică Pilar. Într'adevăr, judecătorul de instrucție descoperi pe această nefericită ființă într'un grajd al soților Rodriguez. Biata copilă, care fusese ținută acolo timp de cincisprezece ani, ajunsese într'un grad de slăbiciune extraordinară. Se târa pe labe, ca animalele, nu putea să pronunțe de cât monosilabe. Nenorocita e aproape nebună. Tot timpul cât fusese ținută închisă în grajd, părinții ei îi dăduseră să mănânce resturi dela masa lor și să bea lăturile. Populațiunea orașului a voit să linșeze pe soții Rodriguez, cari numai cu mare greutate au putut fi scăpați de furia mulțimei.

Paris, 3 Iulie. Furtuni violente au fost semnalate din mai multe provincii din Franța. În regiunea „Beauce” care produce mai cu seamă grâu pentru Capitală, recolta a fost devastată; trăsnetul a provocat mai multe incendii: un satean a și fost omorât.

Jusowka, 3 Iulie. În urma unei exploziuni de gaz într'o mină a societății „Catherine” 200 de lucrători au fost omorâți; 73 au fost scoși vii, dintre care 10 au murit mai pe urmă.

Glumele lui Noia-Oarzin.

Când îi cade mai bine.

Mama: Niță dragă, de câte-ori să-ți mai spun, că atunci să te lași de mâncat când îți cade mai bine, fiind-că ești nevoias la stomac.

Niță: Atunci fă bine dă-mi și friptura cu salată de castraveți, că varza cu carne încă nu mi-a căzut mai bine.

Ocazia bună.

Dr. Poloboc (cătră un chelner nou venit):

— Cum te chiamă?
— Iuan!
— Vei fi stabil aici?
— Ba, eu sunt numai ajutor.
— Ei, atunci te rog să mă ajuți până la prima cu 10 coroane.

Jenant.

Fata: Mamă dragă, ce impertinență dela locotenentele acela tânăr, tot pe mine mă fixează... ei... iară...

Mama: Ține înainte-ți gazeta aia!

Fata: Ei dar atunci nu-l pot eu vedea!

Lucru șod.

Anisia: Ce șod lucru! Te uită găina asta e găină cum se cade și uite c'o scos pui de rață...

Floarea: Ce-i din aia? Mai șod lucru știu eu, am la oraș o rudenie, care e moașă mare cum se cade, și închipuș-te-ți, feciorul ei e faur!

Nu ți-e rușine.

— Măi! nu ți-e rușine! județul dojenește Pe-on hoț ce ajunsese la jândarmi în clește! Ca să furi tu omul pe cân doarme dus Să-l desbraci de haine? Cine mi-te-a pus? Nu știi tu mă cioară, că ăla-i un păcat? Ia spune pe bietul cum l'ai desbrăcat?
— Mă rog dje ertare țuțuți haina ta Cum puteam eu oare 'n somn al turbura. N'am vrut să-i stric visul mă rog de ertare Pă-i aceea doară nu e păcat mare!
Și astfel cu frumosul, ca la un parpanjel Cum să nu nici simțită am tras de pe el Una căște una, așa, ceea altă Și el durmea dulce ca și după șaldă! Dje io nu vin acilea, omul ce șă facă In atâtea haine de năduf se 'neacă!

Cum?

— Jupâne, cum se potrivește, că ești gras c'o burtă de o zi de plug, iar bieții caii d-tale is ca scleptii, poți număra coastele lor?
— Pricepe omule, pe mine i-o mă hrănesc, iar caii mamei, hrănesc sluga.

Raport.

Strajameșter: D-le sutas, Regruta Ion Pricolici azi noapte o murit!
Sutasul: Porcările măi! încă nici n'a fost instruat! Cum a putut muri?

Eu nu! Dar dumneata?

Copila tomnatică privea pe un pescariu, care în timp de un ceas n'a putut prinde nici un pescuț.
— Nu-ți perzi paciința, când vezi că nimic nu poți prinde în mreje?
— Eu nu, draga moșului, dar d-ta?

Bibliografie.

Ca premii pentru școlarii silitoni recomandăm din „Biblioteca pentru toți” aflătoare la librăria Gazetei ca cele mai nimerite, eftine, morale și instructive de Autorii noștri cei mai de seamă:

- Carmen Sylva* 7 volume à 30 b.
Alexandri opere complete poezie și teatru à 30 b.
Anton Pann „Povestea vorbeii” 3 volume à 30 b., „Povestea lui moș Albu” 3 vol. à 30 b.
Ioan Creangă 5 volume à 30 b.
Dumitru Stăncescu 18 volume diferite à 30 b.
D. Bolintineanu Legende istorice 30 b., Manual 60 b. Elena 90 b.
Bianu Ioan Momente Culturale 30 b.
Alexandrescu Gr. Opere complete un volum de peste 400 pag. Cor. 1-20, „Prosă și poezie” 30 b.
Bălăcescu, poezii partea I. 30 b., partea II. 30 b.
Coșbuc, Georgica de Virgilius traducere în versuri 30 b. Antologia Sanscrită 30 b.
Caragiale I. „Schite ușoare” 30 b. Notițe și fragmente 30 b.
Eminescu „Poesii” complete 60 b. Nuvele și Povești 60 b.
Basarabescu Norocul, Schițe și Nuvele 30 b.
Ghica Ion Scrisori cătră Vasile Alexandri partea I. II. III. IV, à 60 b.
Gane Nuvele volumul I. II. III. à 60 b.
Dulfu P. Legenda țiganilor 30 b.
Filimon „Ciocoi vechi și noi, partea I. II. à 60, partea III. 30 b.

- Ionescu Gion*, „Istorice” 30 b.
Tacca Franțusitele 30 b.
Istrati D. București Cairo, note de călătorie 60 b.
Gârleanu G. „Odată” 30 b.
Octavian Goga „Poesii” 60 b.
Jorga, Oameni și fapte din trecutul românesc 30 b.
Haral. Lecca Diverse piese teatrale cu 30 și 60 bani. Quo-Vadis trad. 1-20
Negruti C. Opere complete proză 60 b., Poezii 30 b., scrisori 60 b.
Maioreșu T. Nuvele (trad.) 30 b.
Olănescu Ascaniu, „Satire” și „Pe malul gărliei” 30 b.
Stăncescu Const. Ce este frumsețea, artele Plastice în România și cum vei judeca operele de artă 30 b.
Pitaru „Povestea mavrochenească” 30 b.
Rădulescu Motru „Știință și Energie” 30 b.
Vlăhuta Al. „Icoane sterse” 30 b.
„Din goana Vietei” partea I. II. III à 30 b. „Dan” I. II. à 60 b. „Iubire” Poezii 30 b. „Nuvele” 30 b. „România pitorească” 90 b.
Săvoeanu „Povestiri de Sărbători” 60 b.
Zambirescu „Cântece și plângeri” partea I. II. à 30 b.
Ureche Dr. „Dușmanii noștri” 30 b. „Cronicele doctorului” 30 b. „Ce naște din Pisică” 30 b. „Dicționar francez român” cor. 3-20.
Urechia Nestor „Căruta poștei” 30 b.
Ventura Gr. „Curanii”, piesă națională 30 „Copila din flori” 30 b.
Zambirescu Duiliu „Viața la Țară” cor. 1-20, „Tânase Soatu” 60 b. „In Răsboiu” 60 b. „Nuvele Romane” 30 bani.

GLUME.

Mare discuție între domnul și doamna casei asupra toaletei ce trebuie să-și facă.
— E supărător, zise femeia cătră soț, tu nu înțelegi nimic din toaletele femeilor.
— Ba da, scumpa mea, costul!...

Guță. — Știi că se face un nou bilet de 100 lei?
Tânase. — A! Și cât are să coste?
— Ce mai faci, Mitică, bine, sănătos? Dar madam Popescu (Mitică Popescu)?
— Eu sunt bine slavă Domnului... Dar nevasta nu prea... Nu știu ce are la cap...
— Cum așa?
— Știu eu? Văd că cere la fie-care trei săptămâni câte-o pălărie nouă.

MULTE ȘI DE TOATE.

O căsătorie fără voie.

Ziarele engleze povestesc următoarea întâmplare nostimă:

La tribunalul de divorț din Londra, s'a înfățișat dăunăzi o femeie tineră și frumoasă, cerând să fie despărțită de un bărbat, cu care fusese căsătorită fără știrea ei și care trăiește acum în India răsăriteană și dupăcum se vede n'are de gând să se întorcă în patrie.

Reclamanta istorisește, că acum cățiva ani locuia cu chirie la tatăl ei, între alți, și un tânăr inginer, care-i făcea curte. El declară într'o zi că trebuie să plece pentru cțva timp în India răsăriteană și o rugă să-i promită că se va duce la dânsul în acea țară, unde se vor și căsători.

Înainte de plecare tânărul se duse încă odată cu iubita lui la teatru. Plecără și asistară la o pantomină. La reintorcere acasă, inginerul spuse fetei, că ea trebuie să-i facă o declarație în scris că'l va lua de bărbat și în scopul acesta o luase într'un birou, care, cum s'a dovedit mai târziu, era oficiul stărei civile. Aci, fata si-a scris numele într'un act, fără să știe însă că acesta era contractul de căsătorie.

Tribunalul a amânât pronunțarea sentinței până se va dovedi dacă fata e vinovată sau că nu știa despre ce era vorba.

Când au descoperit Chinezii America.

Se știe că Normanzii au descoperit America îndată după 1.000 dela Hristos

și că pe vremea lui Columb o părăsiseră de mult, dar că tot se aflau amintiri de ea în Islanda.

Se presupunea, că Chinezii vor fi cunoscut-o și de mai înainte. *Monde moderne* află că într'o cronică chineză se vorbește de țara Fuzang sau Fuzu, aflătoare la 6.500 de mile spre răsărit de Asia. E chiar povestirea unei călătorii făcute în 502 după Hr. de bonzul Hui-Shen, păstrată în analele dinastiei Lyang. Acolo mai spune că în 458 d. Hr. cinci preoți budhiști au propovăduit învățătura lui Brahma în Fuzang, care pare a fi fost Mexicul, după câte spun despre el. De altfel s'a aflat acolo urme foarte vechi de civilizație chinească; un brahmin îmbrăcat și un Budha pe un tron purtat de doi lei. În satul Madelena e statuia lui Wishepecocha, care venise să propovăduiască o religie nouă. »La Nature» se întreabă de n'au descoperit Chinezii, Europa.

Isteșimea broaștei țestoase.

În genere se crede că broasca țestoasă e un animal prost. Cei cari și-au dat ostăneala însă a o studia, susțin contrarul.

Astfel un profesor francez punea nutrețul cuvenit tot la acelaș loc broaștei țestoase ce o creștea într'o cutie. După un timp oarecare el construi în cutie mai multe piedeți, peste care avea să treacă broasca, dar după o jumătate de oră ea a găsit nutrețul. La o a doua încercare ea reuși după 20 de minute, apoi după 16 minute, apoi după 15 minute, mai în urmă după 5 minute și în fine după 3 și 30 de secunde.

După aceea profesorul înmulți numărul pederilor și construi înfundături. Broasca rătăci mai întâiu un cias până ce ajunse la 16 minute apoi 4 minute și în fine 3 minute.

Posta Administrației!

➡ În atențiunea abonaților noștri! Rugăm pe abonații noștri să binevoiască a ne scrie, când își schimbă adresa, localitatea de unde au plecat. Aceasta pentru ca trimiterea ziarului să nu sufere întârziere.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branicea.

De ce sufer copiii de diaree? Pe când în timpul răcoros vânturile se manifestează mai arare-ori, și aproape fără pericol, ele se ivesc odată cu căldura verii mai adese și chiar foarte adesea în lunile cele mai călduroase, și urmarea lor este atât de grabnică și periculoasă, încât în timpul acela mortalitatea copiilor crește în mod teribil. Faptul acesta deplorabil care cu toate că se arată mai cu seamă în orașe mari, se poate observa însă în mare parte și la copiii de la țară, stă în strânsă legătură cu două împrejurări însemnate, adică odată cu micșorarea rezistenței copilului prin fierbințeală și apoi cu procesul înmulțirii rapide a bacteriilor și a descompunerii chimice în laptele de vaci.

Mama își poate scuti bine copilul de stricăciunea aceasta din urmă, mai cu seamă când îi schimbă hrana, dacă întrebuințează pentru copil ca nutreț exclusiv *făina lactată Nestlé*, care conține lapte curat de alpi, probat aproape un timp de jumătate de secol. Făina lactată Nestlé este totdeauna gata de întrebuințare, mereu nutritoare, nu se înăcrește nici-odată nici nu se discompune și ține în regulă activitatea organelor de mistuire.

Adevărat, mare bucurie e a cetii miile de scrisori pline de mulțumiri ce în continuu sosesc dela acei morboși și suferitori cari cu ajutorul crucei duple magnetice au devenit pe deplin sănătoși.

D-l Hengler Toma din Rudolfsnad comitatul Hontoral scrie următoarele: *Prea stimată d-le Müller! Budapesta V/28. Vădășz utcza 34. Deoarece aparatul domniei tale R. B. nr. 86967, adică crucea dublă magnetică, pe cumnatul meu de boale și suferințele ce le-a avut, l'a mântuit, vă rog trimiteți-mi pe adresa mea cu posta o cruce dublă magnetică.*

Domnul Krug Ioan asemenea roagă pe d-nul Müller din Apatin a-i trimite asemenea crucea magnetică pentru nevastă-sa, deoarece s'a convins, că numai crucea magnetică o va putea scăpa de dureri, precum a scăpat de boale pe bunica lui.

Un aparat costă 8 coroane.

Zizin.

Stabiliment balnear 1 1/2 oară în de-
părtare de Braşov, loc plăcut, climatic, cu
băi minerale de iod şi fer folositor pentru
toate boalele de piept, stomah, laring, ane-
mie, rinichi şi urogenitale. (Trai ieftin şi
confort.)

Medic balnear:
Dr. Alexandru Godarcea.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr.
Lahmann — cu toate întocmirile modene
ale terapiei fizicale şi dietetice; 1/2 oră
depărtare dela Viena în regiune romantică
şi sănătoasă. Posta şi telegraf: Ma-
ria-Enzendorf bei Wen.

Cu desluşiri şi prospecte stă la dis-
poziţie direcţiunea şi medicul şef al sta-
bilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Câte-va cuvinte

asupra boalelor secrete.

Est trist, — dar în realitate adevărată
că în vremea de azi e bătătoare la ochi
mulţimea acelor oameni, a căror sânge şi
sucuri trupeşti sunt atrofiate şi cari în
urma uşurinţei din tinereţe şi prin deprin-
deri rele şi-au sdruncinat sistemul nervos
şi puterea spirituală. E timpul suprem
ea acestei stări îngrozitoare să se pună
capăt. Trebuie să fie cine-va care să dea tinerii
desluşiri binevoitoare, sincere şi amănunţite
în tot ce priveşte viaţa sexuală,
trebuie să fie cine-va cărui oamenii să-şi
încredinţeze fără teamă, fără sfiială şi cu
încredere necenzurată lor secrete. Dar nu e
în deajuns înscră a desăvârşite aceste necazuri
ori şi cui, ci trebuie să ne adresăm unui
astfel de medic specialist, conştiinţios, care
ştie să dea asupra vieţii sfaturi bune
sexuale şi ştie a ajuta şi morburilor ce
deja eventual există, atunci apoi va în-
ceta existenţa boalelor secrete.

De e chemare stăt de măreată şi
pentru acest scop e institutul renumit în
toată ţara al Dr.ului PALOCZ, medic de
spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreţia cea
mai strictă primeşte ori-cine (atât bărbaţii
cât şi femeile) desluşiri asupra vieţii
sexuale, unde sângele şi sucurile trupeşti
sunt bolnavului se curăţă, nervii i-se în-
tăresc, tot organismul i-se eliberează de
materile de bătă, chinurile sufleteşti i-se
liniţesc.

Fără conturbarea ocupaţiunilor zilnice
dr. PALOCZ vindecoş deja de ani de zile
repede şi radical cu metoda sa proprie
de vindecare, chiar şi cazurile cele mai
neglece, ranele sifilitice, boalele de țeve,
bătă, nervi şi şira spinării, începul şi
de confuzie a minţii, urmările onanieirei
ale sifilisului, erecţiunile de paimă, stă-
măturil, boalele de sânge, de piele şi toate
boalele organelor sexuale femeşti. Pentru
femei e sală de aşteptare separată şi
esire separată. În ceea-ce priveşte cura,
depărtarea nu este piedecă, căci dacă
cine-va, din ori-ce caz, n'ar putea veni
în persoană, atunci cu plăcere i-se va da
răspuns amănunţit foarte discret prin scri-
soare (în epistolă e de ajuns a se înlătura
numai marca de răspuns). Limba română
se vorbeşte perfect. După încheierea curei,
epistolele se ard, ori la sorinţă se retrimit
fie-cărui. Institutul se îngrijeşte şi de me-
dicamente speciale. Vizitele se primesc în-
cepând dela 10 ore a. m. până la 5 ore
p. m., (Duminea până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital
pesciarist, Budapesta, VII., Rákóczi-ut. 10

Nr. 1012—1908.

Publicaţiune.

Prin aceasta să deschide con-
curs pentru a ocupa postul de diu-
rnisit tehnic, acordat pe seama ofi-
ciului inginerilor oraşeneşti.

Doritorii de a ocupa acest post
au să dovedească prin atestate ur-
mătoarele:

1. Că cunosc limba germană în
graiu şi în scris, iară limba maghiară
şi româneşte în graiu.

2. Că sunt îndemânatici în des-
semnul tehnic după cum se cere
la extrasele descrierilor şi la deco-
pieriile desenurilor tehnice precum
şi la pregătirea de schiţe.

3. Că sunt capabili de a de-
semna tehnice edificii existente, po-
duri, canale şi alte realităţi repro-
ducându-le în anumite dimensiuni.

4. Că sunt îndemânatici în ra-
tociunile tehnice.

5. Unde au fost aplicaţi până
acuma.

6. Etatea, capacitatea spirituală
şi voinicia corporală şi un trecut ne-
pătat.

Diurnistul tehnic este obligat
în caz de necesitate a lucra peste
cele 6 oare îndatinate în fiecare zi
încă două oare fără a avea drept de
a fi respătit separat; că este sau
ba necesar are să judece prim-ingi-
nerul oraşănesc; mai departe este
obligat diurnistul tehnic a executa
conştiinţios şi cu punctualitate toate
lucrările de ori-ce soi, cari i le va
comanda prim-inginerul oraşănesc.

Plata ce o va primi-o este de
166 cor. 66 fileri pe lună (pe an
2000 cor.); se condiţionează abzi-
cerea reciprocă de o lună de zile.

Petiţiunile provăzute cu docu-
mentele sus arătate sunt a se pre-
zenta la magistrat până la 11 Iulie
1908.

Brassó, în 17 Iunie 1908.

Magistratul oraşănesc.

PUBLICAŢIUNE.

Ajutoare pentru învăţacei dela comerclu.

Societatea comercianţilor români
din Braşov, oferă pe anii 1908—1910
ajutoare de câte 50—100 cor. anual
pentru învăţacei aplicaţi deja, sau
cari se vor aplica de aici înainte în
Braşov la vre-o ramură de negoţ.

Aceste ajutoare se asigurază
învăţaceilor pe tot timpul cât se vor
afla în Braşov, la vre-o ramură de
negoţ, dacă se poartă bine.

Dela cei cari doresc vre-unul
din aceste ajutoare, se pretinde să
aibă cel puţin 2 clase reale, civile
sau gimnaziale.

Petenţii după aceste ajutoare au
să substearnă aici următoarele do-
cumente:

1) carte de botez; 2) atestat de
şcoală; 3) atestat medical; 4) atestat
despre starea materială a părinţilor.

Cererile de ajutoare sunt a se
adresa d-lui Ioan Săbădeanu, comer-
sant în Braşov.

Brassó, 5/18 Iunie 1908.

Ioan Săbădeanu, Ioan Lengeru,
preşedinte. secretar.

Publicaţiune de licitaţie.

Pe baza planului şi a prelimi-
nariului de spese aprobat de Prea-
veneratul Conzistoriu archidiecezan
Nr. 3843 de dto 13 April 1907, se
dă pe calea licitaţiunei minuende re-
novarea şi amplificarea edificiului şco-
lar confes. gr. or. din comuna To-
hanul-nou. Licitaţiunea se va ţinea
în 13 Iulie a. c. st. n. în edificiul
şcollei locale dela 10—12 oare a. m.
Pretul strigării este de 3000 cor.
afară de materialul de lipsă brut
năşip, peatră, cărămidă, var, lemnul
de brad şi țigla necesară, toate a-
cestea se pun la dispoziţiă măştri-
lor minus oferenti.

Licitanţii au a depune înainte
de începerea licitaţiunei vadui de 10%
după pretul de strigare. Comitetului
ii stă în putere a concede cu lu-

crarea pe acel reflectant, în care va
avea mai multă încredere dintre mi-
nus oferenti.

Planul şi preliminarul de spese
şi toate condiţiunile se pot vedea
la preşedintele comit. paroch. sau la
epitropia parochială.

Întreprinzătorul nu are drept a
pretinde diurne şi spese de călătorie.

Tohanul-nou, (Uj-Tohán) în
12(25) Iulie 1908.

ION BRIOTA,
preşed. com. parochial.

Publicaţiune.

Biserica gr. or. rom. din Her-
man (prot. Braşov) dă în întreprin-
dere pe calea licitaţiunei minuende
ce se va ţinea **Duminică în 22 lu-
nie st. v. a. c.** la 2 oare p. m. re-
pararea şi spoirea bisericeii de din-
afară. Pretul strigării e de Cor. 400.
Condiţiunile de lucrare să pot vedea
în cancelaria oficiului parochial. Con-
curenţii sunt rugati a aduce cu sine
mostre de colori, din cari comitetul
parochial va alege pe cea mai po-
tiritivă.

Herman, la 18 Iunie v. 1908.

Pentru comitetul parochial:
Dimitrie Greceanu,
paroch-ureş.

1908 B. 379/J.

Ō Felsege a Király nevében!

A brassó kir. járásbíróság mint bün-
tető bíróság a becsület sértés vétségével
terhelt Popovics Péter elleni bűnygyben
Dr. Manoiu Miklós ügyvéd mint a fő ma-
gánvádó képviselője által emelt vád fellet
a Brassóban 1908 évi április hó 13 án a
Khéli és vedője Dr. Weiss Gusztáv ügyvéd
részvételével megtartott nyilvános tárgya-
lás alapján a vád és védelem meghall-
gatása után a következőleg

Ítélt:

Terhelt Popovics Péter brassói lakos
bűnöknek mondja ki a btkv. 261 §-ában
irt a btkv. 261 §-a szerint minő-ü ő
becsület sértés vétségében azon tenye
miatt, hogy ő folyó év február 25 én éjjel
Brassóban a "romai cászárhoz" címzett
vendégében Vojna Vazul fő-sperest és
brassói lakóst annak távollétében semmire
való, tőljav, rablónak nevezte s ezért a
btkv. 261 §-a alapján a btkv. 91 §-a alk-
almazásával az 1892 évi XXVII. t. z. 3
§-ában jelzett célokra fordítandó s 15 nap
aratti kü őnbeni végrehajtás terhével ezen
kir. járásbíróshoz befizetendő s behaj-
thatatlanság esetén a btkv. 53 §-a alapján
10 napi fogházra — átvá toztatandó 200
kor. az az két száz korona pénz bünte-
tésre, valamint a felmerendő bűnygyi
költségek viselésére ítélt.

Köteles továbbá terhelt főmagán-
vádóként az ügyvébi képvisellel felme-
rült költségek fizetésén 30 kott. ügyvéd
Dr. Manoiu Miklós kezéhez 15 nap alatt
kü őnbeni végrehajtás terhével megfizetni.
Köteles terhelt ezen ítéletet egész terje-
delmében annak jogerőre emelkedése után
15 nap alatt a Brassóban megjelenő „Ga-
zeta Transilvania” nevű hírlapban saját
költségén végrehajtás terhe mellett köz-
hírré tétetni.

Indokok:

A kir. járásbíró-ág a Vojna Vazul
képviselője ügyvéd Dr. Manoiu Miklós
átal vádként előterjesztett s a rendező
részben í-mertett ké-jzéseknek a terhelt
által főmagánvádóval szemben való haszná-
latát a tárgyaláson kihallgatott Brenes
Tomás, Burecia János és Burecia Tivadar
tanú esküvel is megerősített vallomása,
mint teljesen kifogástalan vallomás alap-
ján a terhelt tagadával szemben istény
ként elfogadta.

Terhelt ezen ténye kimeríti a btkv.
261 §-ában irt s a btkv. 261 §-a szerint
minő-ü ő becsület sértés vétségének, a
tényálladékát s ezért őt ebben bűnöknek
mondotta ki a kir. járásbíró-ág s a btkv.
261 §-a alapján a rendező részben irt bün-
tetéssel sújtotta. A kir. járásbíró-ág a bün-
tetés kímélésénél enyhű körűl ményként
terhelt felebütt kedűy állapotát vette

figyelembe; sülyosító ként pedig len az,
hogy terhelt becsület sértésért már meg-
volt büntetve és hogy cselekménvét egy
közti-zteletben álló uri emberrel szemben
annak távollétében követte el.

A bűnvádi eljárási költségekre vo-
natkozó intézkedés a B. P. 479, 480 §-án
alapszik és az ítélet közhírré való tétele
íránti határozat a btk. 277 §-án alapszik.

Brassó, 1908 évi április hó 13-an.

A kir. járásbíró-ág:

Reich Gyula sk.,
kir. jbrúó.

3612—1908.
bűtő számn.

Ō Felsege a Király nevében!

A brassói kir. törvényszék mint bün-
tető felebüvíteli bíróság a Wittich József
kir. törvényszékeli elnök elnöklete alatt, Dr.
Grünfeld Mór és Dr. Schobeln Károly kir.
törvényszék bírós, valamint Sutoris Edgár
kir. törvény-zéki jegyző, mint jkvezeti
részvétele mellett becsület sértés vétségé
miatt vádolt Popovics Péter ellen a bra-
ssói kir. jbrúóság előtt folyamatba tett
s 1908 évi április hó 13-an kelt 1908
B. 379/3 sz. ítélettel befejezett bűnygyben
Popovics Péter vádolt részéről a bűndösség
megállapítása miatt használt felebüvés
folytán felülvizsgálat alá vevén Popovics
Péter vádolt védője és Voia Vazul ma-
gánvádó képviselője jelenlétében 1908 évi
május hó 26 k napján Brassóban tartott
nyilvános tárgyalás alapján a következű
ítéletet hozta

A kir. törvényszék az első foku bi-
roság ítéletét azzal a változtatással, hogy
a vádlottra kiszabott pénzbüntetést behaj-
thatlanság esetén 5 (öt) napi fogházra át-
változtatandó 100 (száz) koronára leszállítja,
helyben hagyja és kötelezi vádlotat, hogy
a felebüvíteli eljárásban felmerült költség
20 koronát 15 nap alatt külobbenni vé-
grehajtás terhe mellett főmagánvádóknak
megfizessen.

Dr. Manoiu Miklós és Dr. Weiss Gusztáv
ügyvédek díjait a felebüvíteli eljárás-
ban 20—20 koronában alapítja meg saját
feleikkel szemben.

Indokok.

A bizonyítás kiegészítés eredménye-
ként a kihallgatott tanuk vallomással alap-
ján pedig a kir. törvényszék megállapí-
thatóknak találta azt, hogy vádlot a vád-
béli cselekmény elkövetése alkalmával
még legkisebb fokban sem vót ittas.

Ezek szerint tehát a védelem részé-
ről érvényesített ezen kifogása bizonyítást
nem nyertvén:

A kir. törvényszék elfogadta az első-
fokubíróság által ítéletének indokában
Brenes Tamás, Burecia János és Burecia
Tivadar tanuk egybehángzó és esküvel is
megerősített vallomása alapján megállapí-
tott tényállást, mely szerint vádlot a
magánvádlotról az elsőfoku bírós-ág ítele-
tében emlírted időben és helyen az ott
előadott nyilatkozatot tette és ennél fogva
az első fokubíróság ítéletét úgy vádlot
bűndösségét megállapító részében is indo-
kai alapján hagyta helyben.

A védelem részéről a felebüvíteli fő-
tárgyaláson az irányban indítványozott bi-
zonyítás kiegészítését pedig, hogy az első
bíró-ág előtt kihallgatott tanuk a vádbeli
cselekmény elkövetése idején ittasok vót-
tak tekintettel a tanuk meggyezű hatá-
rozott és esküvel is megerősített vallomá-
sára mint előre láthatóan eredményre
nem vezetűt megtagadta.

A kiszabott pénzbüntetés mélyének
azonban a kir. törvényszék igen súlyosnak
találván a vádlottra kiszabott pénzbünte-
tést az ítélet rendelkezű részében kitétt,
vádlot bűndösségével arányban állónak ta-
lalt összege leszállította, egyebekben, ne-
vezetesen az elsőfeten bíróság ítéletének
az ítélet hírlapi közzétételére valamint a
költség viselésre vonatkozó rendelkezűt
is helyben hagyta.

Brassó, 1908 évi május hó 26-án.

(P. h.)

Wittich József sk.,
elnök.

Dr. Schobeln Károly sk.,
előadó.

Locuință modernă

4 odăi parchetate, odăe de baie, bu-
cătărie. Stradă liniștită și fără prav,
este de închiriat. Informații la adm-
nistrațiunea „Gazetei“.

(211,2—4)

Nr. 6503—1908.

PUBLICAȚIUNE

referitoare la proiectele pentru măsurarea dării de venit cl. III. și pentru măsurarea dării întreprinderilor și a reuniunilor obligate a depune public socotelile pro 1908—1910 și despre ordinea pertractărilor comisiunei pentru măsurarea dării. Aceste proiecte sunt expuse pentru a fi luate în vedere din partea publicului.

Din partea subsemnatului oficiu de dare orășenesc să aduce la cunoștință generală că proiectele pentru măsurarea dării de venit cl. III. și pentru măsurarea dării întreprinderilor și a reuniunilor obligate a depune public socotelile lor în sensul §-lui 18 al art. de lege XLIV—893 să pot lua în vedere de oricine la acest oficiu timp de 8 zile adică dela 27 Iunie până la 5 Iulie a. c.

Contra acestor proiecte se pot face eventuale excepțiuni atât referitor la darea proprie, cât și referitor la darea altor persoane. Excepțiunile, până la începerea lucrărilor comisiunei pentru măsurarea dării să fac la direcțiunea financiară reg., iară mai târziu, la însăși comisiunea pentru măsurarea dării.

Mai departe să aduce la cunoștință, că comisiunea pentru măsurarea dării va statori această specie de dare ca for de I-a instanță în ședințele, ce se vor ținea în sala cea mare din casa Sfatului la zilele mai jos în semnate începând totdeauna dela 7 jum. oare a. m.

Ședințele comisiunei pentru măsurarea dării fiind publice, la acele poate lua parte oricare solvent de dare.

Contribuabilii, se fac atenți, în propriul lor interes, de a se prezenta punct 7 jum. oare; căci dacă comisiunea a trecut cu pertractarea peste pozițiile sub cari ocur dânsii, atunci observările contribuabililor respectivi nu se mai pot lua în considerare și astfel darea pentru cei întârziati, să statorește numai pe baza datelor, ce au stat comisiunei la dispoziție.

Pertractarea referitoare la diferite grupe de meserii, să va ținea în zilele și în ordinea arătată mai la vale și anume:

In 6 Iulie dela poziția 1—28.

Întreprinderile și reuniunile, cari sunt obligate a da socoteli publice.

In 7 Iulie dela poziția 1—77.

Lemnarii, curățitorii de ferestri, măsurarii și tăetorii de lateze.

In 8 Iulie dela poziția 78—163.

Lucrătorii cu aur și argint, orologierii, moașele și tinichigii.

In 9 Iulie dela poziția 163—263.

Barbierii, frizerii, proprietari de bordele, fabricanți și negustorii de piele, de chipuri, fabrica de gaz aieric și oficiul de amanetare al Brașovului.

In 10 Iulie dela poziția 237—359.

Păpucarii și oizmarii.

In 11 Iulie dela poziția 360—461.

Proprietarii de mașini de trierat, cofetarii, producătorii și vânzătorii de bombeane și zacharicale, traficantii de tabac și birjarii.

In 13 Iulie dela poziția 462—603.

Cărăuși de tot soiul (adică mărfuri și năsip) speditorii și speditorii de postă.

In 14 Iulie dela poziția 604—685.

Strugarii, graveurii, producătorii de figuri de ghips, fotografii, zidarii și arhitecții.

In 15 Iulie dela poziția 686—721.

Diverse întreprinderi (precum: Asphalt, de beton) fabricile de cărămizi, negustorii de lemne, proprietarii de ferestree și fabricile de lemnărie.

In 16 Iulie dela poziția 722—785.

Zugrafiile de odăi și firme, vâpsitorii, pictorii de decorațiuni și de artă, proprietarii și arândașii de școală de inotat și de scalde.

In 17 Iulie dela poziția 786—834.

Apotecarii, negustorii de droguerie, pălărierii, tapeșierii, fabricanți de mobile și scaune, perierii și urloerii.

In 18 Iulie dela poziția 835—904.

Putinarii, rotarii, faurii, fabricanți de căruțe, mănuserii, lăcătuși, mecanici, mașiniști și fabricanți de mașini.

In 20 Iulie dela poziția 905—964.

Sculptorii, petrarii, pardositorii, grădinarii, negustorii de flori, tocilarii, funarii, litografii, tipografii, librării, fabricanții de hârtie și compactorii.

In 21 Iulie dela poziția 965—1097.

Negustorii de poame, zarzavat, unt, brânză, ciapă, hoare, pește și precupețele.

In 22 Iulie dela poziția 1098—1173.

Negustorii mici, speculanți de cai, vânzătorii de castane.

In 23 Iulie dela poziția 1174—1263.

Boltașii mici (Greisler) negustorii de făină, boltași mici cu licența de beuturi a căror sumă a dărei de clasa III-a nu se urcă la 70 cor.

In 24 Iulie dela poziția 1264—1320.

Boltașii a căror sumă a dărei de cl. III. se urcă la 70 cor. sau mai mult.

In 25 Iulie dela poziția 1321—1418.

Birtași, cărciumarii, restauratorii a căror sumă dărei de cl. III. nu se urcă la 120 cor.

In 27 Iulie dela poziția 1419—1491.

Birtași, cărciumarii a căror sumă dărei de cl. III. se urcă peste 120 cor, cafenelele, bereriile, negustorii mari de vin, fabricanți de licoruri și negustorii mari de spirt.

In 28 Iulie dela poziția 1492—1550.

Firma Friedrich Czell și Söhne și birtașii săi, restaurantele sale, fabrica sa de spirt, de oțet, de bere și agenturile sale.

In 29 Iulie dela poziția 1155—1655.

Anteprenorii de dat vipt, categii, măcelarii și cărnățarii.

In 30 Iulie dela poziția 1656—1706.

Morile de artă, morile, puași și institutele de spălat.

In 31 Iulie dela poziția 1707—1784.

Medicii, tehnici de dinți, advocații, notari regești, curatori rebonificați și inginerii.

In 1 August dela poziția 1785—1866.

Brutarii, turtarii, anteprenorii de curățit umblătoarele, zarafii, institutele de bănci, samsari și turnătorii de aramă.

In 3 August dela poziția 1867—1899.

Fabricanți de petrol, de săpun, de postav, negustorii de strae, țesătorii de postav, strimfarii și fabricanți de mărfuri împletite.

In 4 August dela poziția 1900—1953.

Magazinele de păozărie, negustorii cu articole de industrie de casă, de mărfuri de norinberg, vânzătorii de lucruri de mână și de modă și negustorii de haine.

In 5 August dela poziția 1954—2015.

Modistele, pălărierii de dame, vânzătorii de articole de modă și articole mărunte, cusătoarele de a'bituri, croitorii și croitoarele de dame.

In 6 August dela poziția 2016—2086.

Croitorii de bărbați, curelarii, negustorii de sticlă, cojocarii și cojocarii ca tăetorii de miei, fabrica lui Eitel de aluate.

In 7 August dela poziția 2087—2244.

Institutele de înmormântare, negustorii de produse, agenți de asigurare și alți agenți.

In 8 August dela poziția 2245—2382.

Negustorii de sticlă de galanterie și de podoabă, de ferărie, muzicanții, instructorii privații de muzică de pian, producători de pianuri și de instrumente musicale, ziditorii de organe și alte diverse întreprinderii.

In 10 August dela poziția 2383 — până la fine.

Arendașii de pământ.

Fiecare contribuabil în termenul dela 27 Iunie — 5 Iulie a. c. poate afla la perceptoratul orășenesc numărul sub care și ziua în care se va pertracta cauza dării sale, ce i-s'a prescris.

Comisiunea pentru măsurarea dării examinează în ordinea statorită fasionările solventilor de dare și proiectele pentru măsurarea dării pregătite de direcțiunea financiară reg. și pe baza acestora și cu considerațiune la excepțiunile făcute de solventul de dare însuși, s'au de altcineva, s'au de reprezentantul erarial precum și pe baza altor date ce eventual sunt la dispoziție statorește suma de dare a fie cărui solvent de dare, care încă în decursul ședinței o induce în consemnarea de dare respectivă și totdeauna și publică decisiul său în această privință.

După publicarea decisiului din partea comisiunei, solventii de dare interesați au dreptul încă în decursul ședinței a să pronunța dacă în această afacere voesc a recura la comisiunea pentru reclamațiuni, și dacă da să arete și motivele în privința aceasta.

În sensul de mai sus poate să se declare oricare dintre solventii de dare prezenți, și anume, nu numai în propriul său interes, ci și în interesul altuia dacă crede că în suma de dare statorită pentru sine s'au pentru altul află vre-o disproporțiune.

Pentru motivarea în scris a recursului unui recurrent, care a fost prezent la pertractare, se acordă un termen de 8 zile socotit dela publicarea decisiului.

Acel solvent de dare, care n'a fost de față la pertractarea afacerii sale din partea comisiunei poate face recurs în contra decisiului comisiunei în termen de 15 zile dela așfărea consemnării solventilor de dare pe poarta dela casa de ședințe a comisiunei.

Acest recurs să înaintează la direcțiunea financiară reg.

În acele cazuri, în cari, comisiunea pentru măsurarea dării a decis urcarea dării peste suma proiectată de direcțiunea financiară reg., interesatul, neprezent la publicarea decisiunei în afacerea sa, e de a se încunoștința despre aceasta separat și cu adevăriniță de intimare prin o rezoluțiune în scris, ca adausul, că intenționând a recura în contra acestui decisi, recursul în această privință are a și-l înainta în scris în termen de 8 zile dela inmanuarea rezoluțiunei la referentul de dare s'au la substitutul acestuia.

Acei solventi de dare însă, cari nu locuesc în comuna (orașul) în a cărui consemnare li s'a statorit darea și n'au fost prezenți la ședință, se vor încunoștința despre decisi în scris, ear contra acestuia își pot înainta eventualele lor recure la direcțiunea financiară reg. în termen de 15 zile dela primirea rezoluțiunei.

Recursul nu împedecă încasarea dării statorite; dacă însă suma de dare, ce constituie obiectul recursului e mai mare decât cea din anul precedent, — apelația pentru diferența acestor două sume are loc întra — dominium.

Partidele solvente de dare pot ridica incuse verbal s'au în scris contra decisiunilor comisiunei pentru reclamațiuni.

Astfel de incuse sunt a se înainta la direcțiunea financiară în termen de 15 zile dela intimarea decisiunei dela comisiunea pentru reclamațiuni; asupra acestor incuse decide tribunalul administrativ reg. ung.

Incuzele n'au putere de suspens (§. 34 Art. de lege XLIV. ex 1883).

Brassó, 26 Iunie 1908.

Oficiul de dare orășenesc.

Banca Națională a României.

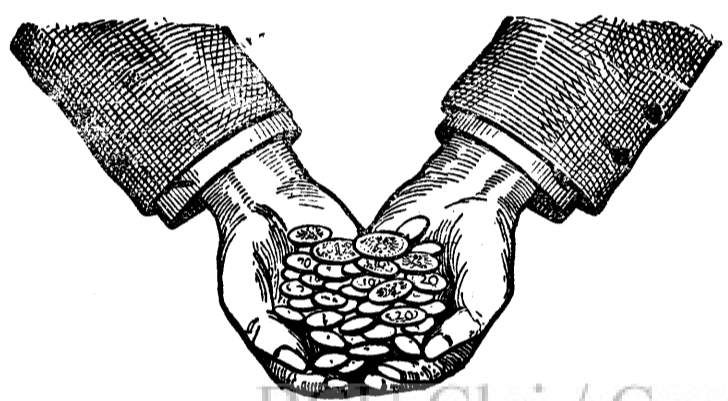
Situațiune sumară.

1907		1908	
16 Iunie		7 Iunie	14 Iunie
A c t i v :			
113.041,707	79446707 Reser. metal. aur 90039698 33595000 Trate aur 37350000	128.201,264	127.389,698
1.562,317	Argint și diverse monede	1.809,427	1.719,364
89.720,502	Portofoliu Român și străin.	66.802,725	57.185,725
10.461,600	*Impr. contra efec. publice 7896700	25.170,049	25.610,096
20.766,497	" " " in cont-corent 17713396	11.999,699	11.999,699
11.999,840	Fonduri publice	15.550,233	15.550,233
15.871,054	Efectele fondului de rezervă	3.230,621	3.230,621
3.259,121	Efect. fond. de amort. mob. și mater.	5.948,032	5.952,969
5.877,880	Imobile	690,449	698.351
640.450	Mobilier și Mașini de Imprimerie	762,020	856,817
959,891	Cheltueli de Administrațiune	105.424,254	105.404,454
103.822,184	Depozite libere	4.839,662	13.138,676
7.558,597	Conturi curente	25.741.755	26.479,406
23.283,707	Conturi de valori	396.170.190	395.216,109
408.825,347			
P a s i v :			
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
22.971,453	Fond de rezervă	24.850,121	24.850,121
3.404,192	Fondul amortis. imob. și material	3.664,810	3.664,810
264.996,490	Bilete de Bancă în circulațiune	248.625,170	247.624.570
1.631,028	Dobânzi și beneficii diverse	1.605,835	1.672,154
103.822,184	Depozite de retras	105.424,254	105.404.454
—	Conturi curente	—	—
408.825.347	Scomptul 5% * Dobânda 5 1/2%	396.170.190	395.216.109

Institut indigen. Banca de asigurare „TRANSILVANIA” din Sibiu

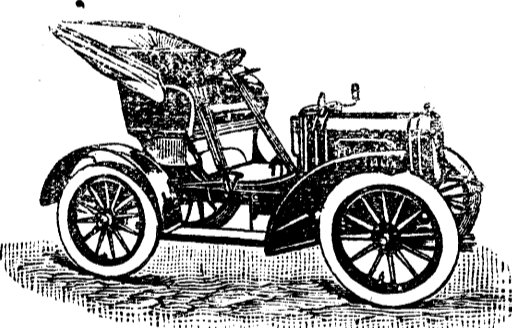
intemeiată la anul 1868
 in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază in cele mai avantajoase condiții:
 contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.
 asupra vieții omului
 in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.
 Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.
 Valori asigurate contra incendiului: **95,816.412 cor.** Capital asigurat asupra vieții: **9,882.454 coroane.**
 Dela întemeiere institutul a solvit:
 pentru despăg. de incendii **4,484,278-83 c.**, pt. capitale asig. pe viață **4,028,113-12 c.**
 Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 etajul I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Fie-care posesor a unei **Trăsuri-motor a lui PUCH!** economisește mulți bani și mai mult năcaz.

Bicicle motor:
 Siguranță mare:
 HP. (35Kg.) 2 1/2, 2 3/4, 3 1/2, 4, 5 & 6HP.
Automobile:
 construcție simplă. Executare solidă:
 8/9, 9/10, 14/16, 20/25 HP.
 Benzin. Ulei. Părți constitutive
 Pneumatice.
 Reparaturi de automobile.

Reprezentant: **MICHAEL MOOSER**, Brașov, Strada Porții 39.

NICOLAE RONCEA,

primul măestru român de apaducte, canalisări, instalații de gaz și telefoane,

BRAȘOV, Pe Tocile Nr. 16,
 se recomandă On. public din Brașov pentru ori și ce lucrare de instalațiuni, canalisări și apaducte, closete, trenajații, pivnițe, cu deosebire pentru lucrări de canalizare, closete (îmblători), conform planului de canalizare și al statutului orășănesc.

In curs de 14 ani de când lucrez în Brașov ori și ce lucrare mi s'a încredințat am executat spre mulțumirea celor ce m'au onorat cu lucrări în bransa mea.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86987.
 Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
 Vindecă și inviorază pe lângă garanție.
 Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătaie de inimă, agărciuri de inimă, asmă, aușul greu, agărciuri de stomac, lipsa poftel de mâncare, receață la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul in pat, influența, înscămie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prefuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient. care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnica, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”, de ore-c. „Ciasul-Volta” atăt in Germania cât și in Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e in genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iertinătatea crucel mele electro-magnetice o recomandă indeosebi
Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor.
 folosibil la morbari, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țers și streinătate etc.
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V.28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

Primul atelier român de curelărie.

Primul atelier de curelar român
VASILIE MUSCALU
 BRAȘOV, Strada nouă, Nr. 7.
 Am onoare a recomanda On. Public din Brașov și jur
Atelierul meu de curelărie
 provăzut cu tot felul de hamuri de lucș și pentru lucru din piele de blanc, precum și tot felul de curele de încins, d. e. șerpăre de piele de tot felul: negre, galbine, de covor cu finte, care este sub conducerea mea proprie.
 Se primesc și reparațiuni de tot felul, d. e. cufere, geante de călătorie și pungi.
 Totodată mai fac cunoscut, că in depozitul meu să află gata: plosei de lemn in orice mărime, îmbrăcate in curele fine.
 Cu stimă **Vasile Muscalu.**

Cele mai bune hamuri. Comande se fac și prin poșta.

PREȚURI MODERATE.

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul a 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf, și la Eremias Nepoții.